

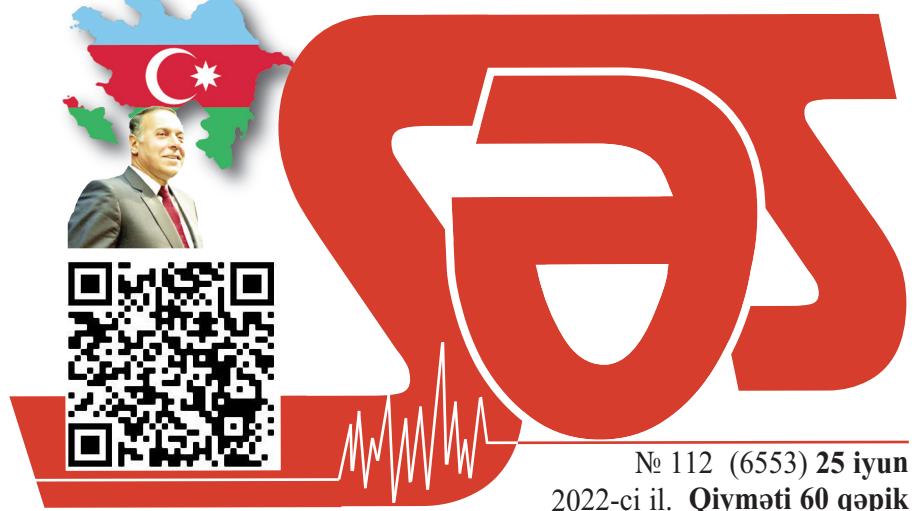
Birinci vitse-prezident
Mehriban Əliyeva
Avropa və Dünya
çempionatlarının
mükafatçılarını təbrik edib

2

Ceyhun Bayramov: “Münaqışə artıq həll olunub”

“Rusiya və Azərbaycan arasında əməkdaşlıq əlaqələri getdikcə genişlənir. Bütün sahələrdə əlaqələr inkişaf edir. Bizim dostluğumuz nümunədir.” Bu sözləri Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov iyunun 24-də Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyində keçirilən mətbuat konfransında deyib.

Nö 112 (6553) 25 iyun
2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

SON 19 İL: Güclü dövlət, güclü ordu, qalib Lider!

3

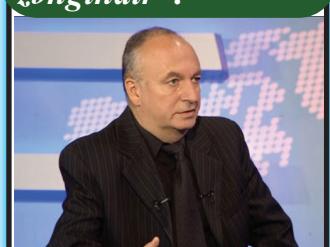

14 Qarabağ erməniləri Hərəkatının rəhbəri sülhdən danışdı!

Ermənilər Laçında təxribat törətdilər:
Dəhliz hər an bağlanır bilər

“Keçi südü inək südünə nisbətən daha faydalıdır. Ona görə ki, qida dəyəri baxımından keçi südü inək südündən daha zəngindir”.

Şanlı Azərbaycan Ordusu
dünyanın ən güclü orduları
surasında yer alıb

8

Siyasi partiyaların rəhbərləri
və bir qrup politoloq
Zəngilanda səfərdə olub

5

Qurban bayramında
nələrə diqqət edilməlidir?

“İyul ayının 9-10-u
Azərbaycanda Qurban bayramıdır. Qurban bayramı islamın
ən gözəl bayramlarındandır. Bu bayramın xüsusi yeri və
məqamı var.

BP şirkəti Azərbaycanla əməkdaşlığa böyük önəm verir

Prezident İlham Əliyev BP qrupunun baş icraçı direktorunu qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 24-də BP qrupunun baş icraçı direktoru Bernard Lunini qəbul edib. Görüşdə BP şirkətinin SOCAR ilə uzun illər

uğurlu əməkdaşlıq həyata keçirdiyi vurğulanıb. Eyni zamanda Şirkətin bundan sonra da ölkəmizdə fəaliyyət göstərmək niyyəti ifadə olunub.

BP-nin Azərbaycanda yaşılan enerji növlərinə keçidlə bağlı ver-

diyi töhfə qeyd edildi. Şirkət tərəfindən Cəbrayılda inşa ediləcək 240 meqavatlıq günəş elektrik

stansiyasının əhəmiyyətinə toxunuldu, bununla bağlı iyunun 4-də Şuşada BP ilə imzalanmış sənə-

din önəmi vurğulandı. Söhbət zamanı gələcək planlar barədə fikir mübadiləsi aparıldı.

Ceyhun Bayramov: "Münaqişə artıq həll olunub"

"Rusiya və Azərbaycan arasında əməkdaşlıq əlaqələri getdikcə genişlənir. Bütün sahələrdə əlaqələr inkişaf edir. Bizim dostluğumuz nümunədir." Bu sözləri Rusyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov iyunun 24-də Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyində keçirilən mətbuat konfransında deyib.

Xəzərin statusu ilə bağlı danışan rusiyalı nazir bildirib ki, tezliklə Aşqabadda bu məsələ təsdiqini tapacaq. "İşgaldən azad edilmiş ərazilərin bərpasında iştirak etməyə hazırlıq", - deyə Sergey Lavrov vurğulayıb.

BMT və ATƏT-in Minsk qrupu ilə bağlı müzakirələr aparıldığı qeyd edən rusiyalı nazir əlavə edib ki, humanitar sahədə layihələr davam edir. Rusiya teatrından Azərbaycana nümayəndələr gələcək və "Kitabxanaçı-

nın dili" mövzusunda mübadilə olacaq. Əsas müzakirə mövzusu beynəlxalq informasiya təhlükəsizliyi ilə bağlı idi və bununla bağlı sənəd imzalandıq.

Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov çıxışında diqqətə çatdırıb ki, münaqişə artıq həll olunub. Azərbaycan regionda sülhün və təhlükəsizliyin tərəfdarıdır. Bu məsələdə Rusyanın dəstəyini yüksək qiymətləndiririk. Üçterəlli Bəyanat təhlükəsizliyə təminat verir.

Azərbaycanın Qələbədən sonra işgaldən azad edilmiş ərazilərdə bərpa və quruculuq işləri apardığını diqqətə çatdırıb nazir deyib ki, Rusiya şirkətlərinin bu prosesdə iştirakında maraqlılığı. Dəməryolu reisləri Rusyanın hesabına əldə edilir. İnanırıq ki, bu sahədə əməkdaşlığımız davam edəcək.

Xəzər dənizi münasibətlərdə mühüm element kimi çıxış edir. Rusiya və Azərbaycan radifikasiya məsələsini keşiblər. Bu sahədə normativ aktlar hazırlanıb. Bu yaxınlarda Türkmenistanda keçiriləcək sammitde Xəzərin radifikasiyası təsdiqlənəcək. Azərbaycan beynəlxalq təhlükəsizlik sahəsində qonşu ölkələrlə əməkdaşlıq etməyə hər zaman hazırdır.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Avropa və Dünya çempionatlarının mükafatçılarını təbrik edib

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva rəsmi Instagram səhifəsində Avropa və dünya çempionatlarının mükafatçılarını təbrik edib.

AZORTAC xəber verir ki, təbrikdə deyilir: "Yeniyetmələr və böyükler arasında yaxın günlərdə keçirilmiş qılıncoynamma, bədii gimnastika, cüdo, güleş və karate üzrə Avropa çempionatlarının mükafatçısı olan bütün idmançılarımızı, həmçinin dünya çempionatında qızıl medal qazanmış paraüçügürlərimizi səmimi-qəlbənə təbrik edirəm. Sizin qələbəniz mükəmməl hazırlığın, məqsədyönlüyün və iradənin əyani şübutudur. Həminizə möhkəm cansağlığı, sevinc və yeni nailiyyətlər arzulayıram".

"Siyasi partiya rəhbərləri üçün birgə səfərlərin təşkili təcrübəsi xüsusi siyasi çəkiyə malikdir"

"Ölkədə siyasi dialoq ənənə və təcrübəsinin daha da dərinləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə mütəmadi olaraq müxtəlif sərgili layihələr icra olunur.

Azərbaycan ictimaiyyəti mövcud istiqamətdəki davamlı təşəbbüslerin şahididir. Təsadüfi deyil ki, ölkə Prezidenti öz ritorikasında

zahürlərə davamlı olaraq müräciət edir". SIA xəbər verir ki, bu nu Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdürü Ədalət Vəliyev Siyasi partiya rəhbərlərinin və politoloqların Zəngilan rayonuna səfəri çərçivəsində jurnalistlər açıqlamasında deyib.

Onun sözlərinə görə, mövcud kontekstdə işgaldən azad olunmuş ərazilərə siyasi partiya rəhbərləri üçün birgə səfərlərin təşkil təcrübəsi xüsusi siyasi çəkiyə malikdir: "Xatırladaq ki, ölkənin demokratik məzmunlu siyasi

beynəlxalq konfransda iştirak etmek üçün birgə səfəre çıxmışlar. Ölkənin siyasi tarixində ilk dəfə olaraq müxalif siyasi partiyalar iqtidár tərəfindən təşkil olunmuş rəsmi dövlət tədbirində iştirak etmişlər".

PA rəsmisi əlavə edib ki, növbəti, artıq sayca 4-cü olan, birgə səfərin ünvanı Zəngilan rayonudur: "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının təşkilatlılığı ilə cari ilin 24 iyun tarixində keçirilmiş səfərdə 40 siyasi partianın 46 nümayəndəsi təmsil olunmuşdur. Təşkil olunmuş səfərde siyasilər ilə yanışı, 6 tanınmış politoloq, siyasi şərhçi və 19 nəfər jurnalistlər də iştirak etmişdir".

SON 19 İL: Güclü dövlət, güclü ordu, qalib Lider!

Azerbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə "Dəmir yumruq" əməliyyatı ilə 44 gün davam edən Vətən Müharibəsində Azerbaycan Ordusu yüksək döyük bacarığını nümayiş etdirərək bütün dünyaya öz gücünü, qüdrətini göstərdi. Ermənistan və havadarları tərəfindən işğal olunmuş torpaqlarımız əsgər və zabitlərimizin qanı və canı bahasına azad edildi. Bu, Prezident İlham Əliyev tərəfindən son 19 il ərzində həyata keçirilən "Güclü ordu - güclü dövlət" strategiyasının və "dəmir yumruq" siyasetinin nəticəsidir.

Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev ötən il iyunun 26-da Silahlı Qüvvələr Günü 103-cü ildönümü ilə Azerbaycan Ordusunun rəhbər və şəxsi heyətinin bir qrupu ilə görüşündəki nitqində qurur hissi ilə qeyd edib ki, biz ilk dəfədir Silahlı Qüvvələr Günü müzəffər ordu kimi, qalib xalq kimi qeyd edirik: "İyunun 26-sı Silahlı Qüvvələr Günüdür. Bu günün biz hər il təntənə ilə qeyd edirdik. Müxtəlif tədbirlər keçiriliirdi. Hər il 26 iyun tarixində herbçilərlə görüşlər əsnasında mən deyirdim ki, gün geləcək biz öz doğma torpağımiza qayıdacaq, ərazi bütövlüyümüz bərpa edəcəyik. Deyirdim ki, əger bu, danışqlar yolu ilə mümkün olmayacaqsa, məsələni rəhbər yolla hell edəcəyik. Bele də oldu. Uzun illər davam edən danışqlar heç bir nəticə vermedi və Azerbaycan öz ərazi bütövlüyünü, tarixi ədaləti, beynəlxalq hüquq döyük meydanında temin etmişdir", deyən dövlət başçısı vurğulayıb.

"Biz şəhidlərimiz qışasını döyük meydanda aldıq. Dəfələrlə demisdim ki, şəhidlərimizin qanı yerde qalmayacaq. Bele də oldu. İkinci Qarabağ müharibəsi Azerbaycanın tam Qələbəsi ilə nəticələndi", deyən Ali Baş Komandan söyləyib ki, bu Azerbaycan xalqının çoxeslik tarixində buna bənzər parlaq zəfer olmamışdır: "Biz bütün gücümüzü sefərbər edərək düşməne sarsıcı zərbələr endirib, düşməni möglüb etdik, tarixi ədaləti və ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etdik!... Çünkü nəyi demişkə, onu da etmişik".

ÜMUMMILLİ LİDERİN HAKİMİYYƏT QAYIDISINDAN SONRA ORDUMUZDA VƏ XALQIMIZDA QƏLƏBƏYƏ QƏTİ İNAM YARANDI

1918-ci il iyunun 26-da Azerbaycan Xalq Cümhuriyyəti Nazırı Şurasının qərarı ilə ilk müntəzəm herbi hissə - eləhiddə Azerbaycan korpusu yaradılıb. Həmin il mayın 28-də qəbul edilmiş "İstiqlal bayannamesi"ndə qeyd edildi ki, Azerbaycan özünü xarici müdaxilələrdən müdafiə etmək, daxili düşmən qüvvələrini zərərsizləşdirmək üçün nizami orduya malik olmalı, özünün silahlı qüvvələrini yaratmalıdır. Hökumət tərəfindən 25 min nəfərlik ordu yaratmaq vəzifəsi irəli sürüldü. Avqustun 1-də Azerbaycanın Hərb Nazırlığı təsis olundu, ilk müdafiə naziri isə Xosrov bəy Sultanov təyin edildi. Da-ha sonra - dekabrın 25-də istedadlı general Səməd bəy Mehmandarov herbi nazir, ge-

İLHAM ƏLİYEV: "Biz ilk dəfədir Silahlı Qüvvələr Günü Ümət Muzəffər ordu kimi, qalib xalq kimi qeyd edirik"

eneral-leytenant
Əlağa Şıxlinski
nazir müavini
təyin olundular.

Qısa müddətdə yaradılmasına baxmayaraq, Milli Ordu Osmanlı dövlətinin Qafqaz İslam Ordusu ile birlərkə Bakını və ətraf qəzaları erməni-bolşevik işğalından xilas etdi. Bu hərbli birləşmələr Muğanda və Əsgəranda milli hökumət qarşı baş vermiş qiymalları yatrımaqdə yüksək cəsərət və ığidlik göstərdi, Qazaxda Azerbaycan sərhədinə pozmuş erməni nizami ordu hissələrini darmadağın etdi. Azerbaycanda ilk hərbli parad 1919-cu ildə Bakıda indiki Muzey Mərkəzinin yerləşdiyi ərazidə keçirilib. Təəssüf ki, Azerbaycan Xalq Cümhuriyyəti 1920-ci ilin aprelində süqut etdikdən sonra bolşevik hökuməti Milli Ordunu ləğv etdi. Onun rəhbərərinin əksəriyyəti, o cümlədən 15 general Nargin adasında güləlləndi. Əsası Azerbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə qoyulmuş Azerbaycan Ordusunun ənənələri sonrakı dövrde qorunub saxlanıldı və inkişaf etdirildi. Bu, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin ciddi səyərləri nəticəsində mümkün olub. Əbediyaşar lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə ordu quruluğu sahəsində aparılan işlər ölkəmizdə müteşəkkil, qüdrətli ordu yaratmağa imkan verdi, onun gələcəkdə daha da möhkəmənməsi üçün əsaslı zəmin yaratdı.

Ulu Önder həle sovet dövründə Azerbaycana rəhbərlik etdiyi illerde böyük uzaqqoraklığa milli zabit kadrların yetişdirilməsinə çalışırdı. Çünkü hələ yaxın keçmişdə Azerbaycan Ordusu yaradılmasına başlanıldığı vaxtdan müxtəlif təzyiqlərə məruz qalmışdı. Həm xaricdən, həm də daxildən göstərilən təzyiqlərin əsas məqsədi ordu quruluşunun qarşısını almaqla Azerbaycanın müstəqil bir dövlət kimi mövcudluğuna yol vermemek idi. Bele ki, sovet hakimiyyəti dövründə də Rusiya imperiyasının azerbaycanlıları qarşı hərbli siyaseti dəyişməmişdi. Sovet hakimiyyəti illərində çar dövründə fərqli olaraq azerbaycanlı gənclər hərbli xidmətə çağrılırdılar. Lakin onlar döyük üçün nəzərdə tutulmuş hərbli hissələrdə yox, əsasən ti-kinti batalyonlarında xidmət edirdilər. Məqsəd aydın idi - azerbaycanlılar arasında hərb elmənə dərindən yiyələnən, müasir silahlara rəftar etməyi bacaran herbçilərin yetişdirilməsinə imkan verməmək.

Bu siyasetin mahiyyətini yaxşı bilən Heydər Əliyev Azerbaycanda hakimiyyətə gəldikdən qısa müddət sonra - 1971-ci il iyunun 20-də Cəmşid Naxçıvanski adına ixitisaslaşdırılmış hərbli məktəbin yaradılması nail oldu. Ulu Öndərimiz azerbaycanlı

gənclərin Bakı Ali Birleşmiş Komandanlığının Bəkəli Ali Hərbi Dənizçilik məktəblərinin, eləcə də SSRİ-nin digər hərbli məktəblərinə güzəştli şərtlərlə qəbul edilməsinə də nail olmuşdu. Bu gün Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbli Liseyin milli zabit kadrlarımızın yetişdirilməsində və o dövrdə ali hərbli məktəbləri bitmiş şəxslərin Silahlı Qüvvələrin formalasmasında müstəsnə rolu vardır. Bu məktəblərde yetişən Azerbaycan herbçiləri Birinci Qarabağ müharibəsində, Aprel döyünlərində, Vətən müharibəsində misilsiz ığidliklər göstərdilər. 1991-ci ildə dövlət müstəqilliyyətin bərpasından sonra Azerbaycan Ordusunun yaradılması haqqında qərar qəbul edildi. Lakin müstəqilliyyin əvvələrində ölkəməz rəhbərlik edənlər Ermənistanın torpaqlarımızı işğal etdiyi bir vaxtda belə ordu quruluğu işinin öhdəsindən gələ bilmədilər. Neticədə torpaqlarımızın 20 faizi işğal olundu, vətəndaş qarşıdurması baş verdi, Azerbaycan müstəqilliyyin itiriləsi tehlükəsi ilə üz-üzə qaldı. Bele bir vaxtda xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qaydan ulu öndər Heydər Əliyevin silahlı dəstələri ləğv edərək nizami ordu quruluğu prosesinə start verdi.

Ümummillil Liderin hakimiyyətə qayıdışından sonra ordumuzda və xalqımızda qələbəyə qəti inam yarandı. Dahi şəxsiyyətin çağırışı ilə genişmiqyaslı sefərbərlik keçirildi, hərbli hissələr tam komplektləşdirildi. Bundan ruhlanan ordumuz ümummillil Lider Heydər Əliyevin xeyir-duası ilə uğurlu həcum əməliyyatları keçirərək düşmənə sarsıcı zərbələr endirdi. Ümummillil Liderin rəhbərliyi ilə Azerbaycan Ordusunun ilk sınağı 1994-cü ilin yanvarında oldu. Azerbaycan Silahlı Qüvvələrinin 1994-cü il yanvarın 5-dən 6-na keçən gecə həyata keçirdiyi uğurlu əməliyyat nəticəsində Füzuli rayonunun 20 kəndi, Horadiz qəsəbəsi və Cəbrayıllı rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndi işğaldan azad edildi. Ordu quruluğu işinə böyük önəm verən ulu öndər Heydər Əliyevin 1998-ci il 22 may tarixli Fermanına əsasən, 26 iyun - Silahlı Qüvvələr Günü elan olundu.

Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Azerbaycanda hərbli sənaye kompleksi də yaradıldı. Bu gün Azerbaycanda mindenən çox hərb təyinatlı məhsul istehsal edilir. Dönya-nın aparıcı beynəlxalq sərgilərində Azerbaycanın hərbli məhsulları nümayiş olunur. Rəşadlı Ordumuz öz gücünü 2016-ci ilin aprel ayında bir daha sübüt etdi. Aprelin 2-də Ermənistan ordusunun təxbatlarına cavab olaraq, Azerbaycan Ordusu sürətli əks-hücum əməliyyatı ilə düşməni ağır möglubiyyətə uğradaraq, Füzuli, Cəbrayıllı və Ağdərə ra-

yonlarının işğal altındaki ərazilərinin 2000 hektardan çox hissəsini azad etdi. Həmçinin minlərlə hektar ərazi Azerbaycan Ordusunun tam nəzarətinə keçdi. Azerbaycan Ordusu dördgünlük Aprel döyünləri ilə xalqımıza yenidən qələbə sevinci yaşatdı. Azerbaycan Ordusunun daha bir uğuru Aprel döyünlərində iki il sonra - 2018-ci ilin mayında Günnüt zəfəri ilə qazanıldı. Bu uğurlu əməliyyat neticəsində Naxçıvan Muxtar Respublikasının 11 min hektardan artıq ərazisi və Şərur rayonunun Günnüt kəndi düşməndən azad edilərək dövlət sərhədi boyunca əlverişli mövqelər Azerbaycan Ordusunun nəzarəti altına keçdi. Beləliklə də, Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun müdafiə zolağının öxüttinən dövlət sərhədi boyu əlverişli mövqelər iżli çəkiləməsi əməliyyatı uğurla neticələndi, qarşıya qoyulan məqsədə nail olundu.

"GÜN GƏLƏCƏK VƏ BU GÜN İŞĞAL ALTINDAKİ TORPAQLAR AZAD OLUNANDAN SONRA ORADA QALDIRI-LACAQ AZƏRBAYCAN BAYRAĞI AZADLIQ MEYDANINA GƏTİRİLƏCƏK VƏ HƏRBİ PARADDƏ GÖSTƏRİLƏCƏK"

Azerbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 100 illik yubileyi münasibətlə iyunun 26-da Bakının Azadlıq meydanında keçirilən təntənəli hərbi paradda Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev demişdi: "2016-ci ilin Aprel döyünlərində, 2018-ci ilin Naxçıvan əməliyyatında işgalçılardan azad edilmiş torpaqlarda Azerbaycan bayrağı qaldırıldı. Bunun çox böyük mənəvi əhəmiyyəti var. Həmin o bayraqlar bu gün bu paradda, Azadlıq meydanında nümayiş etdiriləcək. Bu bayraqlar herbçilərimizi qabağa aparır. Bu bayraqlar döyüsdə olan bayraqlardır. Bu gün bu bayraqlar Azerbaycanın işğaldan azad edilmiş torpaqlarında dalğalanır və bu parad üçün buraya getirilir. Gün gələcək və bu gün işğal altındaki torpaqlar azad olunandan sonra orada qaldırılacaq Azerbaycan bayrağı Azadlıq meydanına gətiriləcək və hərbi paradda göstərileceək. Biz bu müqəddəs günü yaxınlaşdırılıyıq və yaxınlaşdırırıq".

Dövlətimizin başçısının qəti əminliklə dediyi bu sözler - xalqımızın həsrətə gözlediyi qələbə arzuları çox keçmədən həyata keçdi. 2020-ci ilin iyulunda düşmənin Tovuz rayonu istiqamətində töretdiyi təxbatların qarşısını rəşadətlə alan cəsur Azerbaycan Ordusu çox keçmədən xalqımıza öz tarixinin ən şanlı qələbəsinin sevincini yaşatdı.

Ardı Səh. 4

SON 19 İL: Güclü dövlət, güclü ordu, qalib Lider!

Əvvəli-Səh-3

2020-ci il sentyabrın 27-de başlayan Vətən müharibəsində Azərbaycan Ordusunun Prezident İlham Əliyevin Müzəffər Ali Baş Komandanlığı ilə qazandığı Şanlı Qələbə tekçə Azərbaycan tarixində deyil, dünya hərb elminin tarixində də mühüm izlər qoydu. Torpaqlarımızın azad olunması əmrinə daim hazır olan Azərbaycan Ordusu düşmənin təxribatlarının qarşısını alınması ilə bağlı Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandanın əmri ile genişmiqyaslı əks-hükum əməliyyat-

ıstırak etdiyi bütün beynəlxalq tədbirlərdə bəyan edirdi ki, Ermənistan Qarabağ münaqişəsinin danışıqlar yolu ilə həlli prosesinə ciddi səy göstərməsə, Azərbaycan torpaqlarını müharibə yolu ilə geri qaytaracaq. Və bunu da etdi. 2020-ci il sentyabrın 27-de başladığımız 44 günlük Vətən müharibəsində Ali Baş Komandan İlham Əliyev cənablarının "dəmir yumruğu" düşmənlərimizi acı və tarixi məglubiyətə düber etdi. Noyabrın 10-da imzalanmış üçtərəfli Bəyanat Ermənistəninin meglubiyəti haqqında kapitulyasiya aktı oldu. Bu Bəyanatı imzalamaqla Dağılıq Qa-

mızın başçısının iyunun 24-də imzaladığı sərençamlarla 11365 nəfər "Füzulinin azad olunmasına görə", 11831 nəfər "Xocavəndin azad olunmasına görə", 3435 nəfər "Zəngilanın azad olunmasına görə", 10211 nəfər "Cəbrayılın azad olunmasına görə", 5867 nəfər "Qubadlının azad olunmasına görə", 5784 nəfər "Şuşanın azad olunmasına görə", 3522 nəfər "Ağdamın azad olunmasına görə", 4225 nəfər "Kəlbəcərin azad olunmasına görə", 2643 nəfər "Laçının azad olunmasına görə", 10647 nəfər "Suqovuşanın azad olunmasına görə", 731 nəfər "Vətən uğrunda",

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev xalqa dəfələrlə etdiyi müraciətlərində bildirib ki, biz ədaləti bərpa edirik, ərazi bütövülüyümüzü bərpa edirik, Azərbaycan xalqının ümidi lərini doğrulduruq və bundan sonra da doğruldacaq: "Biz öz torpağımızda döyüşürük, vuruşuruq. Bizim ərazi bütövülüyümüz bərpa edilməlidir və biz haqq yolundayıq. Bizim əsgərimiz xilaskar əsgərdir.

tina - Vətən müharibəsinə başladı. Döyüşlərde bir addım da geri çekilmeyən Azərbaycan Ordusu düşməne sarsıcı zərər vuraraq, 44 gün ərzində - noyabrın 9-dək 5 şəhər, 4 qəsəbə və 300-dək kəndi işğaldan azad etdi. Düşmənin tam meglubiyəti ilə nəticələnən bu müharibə noyabrın 10-da Azərbaycan Prezidenti, Ermənistanın baş naziri və Rusiya Prezidentinin münaqışə zonasında atəşin ve bütün hərbi əməliyyatların tam dayandırılması barədə bəyanat imzalamaları ilə başa çatdı. Bəyanata uyğun olaraq, noyabrın 20-də Ağdam, noyabrın 25-də Kəlbəcər, dekabrın 1-də isə Laçın rayonları Azərbaycana təhvil verildi. Bəli, bu həmrəylidən - "Dəmir yumruğ"a gedən, güclənən, möhkəmlənən Qalib Ordudur.

44 GÜNDƏ MÜMKÜNSÜZÜ MÜMKÜN EDƏN GÜCLÜ AZƏRBAYCAN ORDUSUDUR

Azərbaycanın zəngin dövlətcilik tarixində güclü ordunun yaradılması hər zaman prioritet məsələlərden olub. Müasir Azərbaycan dövlət müstəqilliyinin bərpasına 1991-ci ilde nail olsa da, vahid komandanlığa əsaslanan nizamı və mütəşəkkil, ən əsası, müstəqilliyimize və dövlətciliyimizə qarşı yarana biləcək hər hansı tehdidin qarşısını almağa qadir ordunun yaradılması Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1993-cü ilde xalqın təkidli tələbi ilə iyunun 15-de ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra mümkün olmuş. Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev də çıxışlarının birində demişdi ki, müasir mütəşəkkil ordu yaradılması Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı qarşısında ən böyük tarixi xidmetlərindən biri olub. Hadisələrin sonrakı inkişafının səbüt etdi ki, 1993-cü ilin 15 iyununda Ulu Öndər Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə geldikdən sonra ölkəmizdə bütün sahələr kimi ordu quruculuğu prosesi də sərətə inkişaf etmeye başlandı. Və bu uğurlu siyasetin layiqli davamçısı son 19 ilde Prezident İlham Əliyevin diplomatik və "Dəmir siyaseti" nəticəsində 44 gündə mümkünsüzü mümkün edən Güclü Azərbaycan Ordusu 30 illik torpaq həsrətinə son qoyaraq qəlebə Zəferinə nail oldu. Bu Zəfer qəlebəsi Qətiyyətli Lider, müzəffər Ordu, yenilməz xalq birliyi Azərbaycanın yeni və möhtəşəm tarixini yaratdı. Silahlı Qüvvələrimiz döyüş meydandasında öz qəhrəmanlıqlarını sərgiledi.

Son 19 il ərzində Prezident İlham Əliyev

rəbağ ifadəsi gündəmdən çıxdı və Azərbaycanda belə bir ərazi vahidi artıq mövcud deyil. Bəli, Prezident İlham Əliyevin nəyi necə və vaxt etmək lazımnı olduğunu çox yaxşı bildiyi siyasetin nəticəsi budur.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev xalqa dəfələrlə etdiyi müraciətlərində bildirib ki, ədaləti bərpa edirik, ərazi bütövülüyümüzü bərpa edirik, Azərbaycan xalqının ümidi lərini doğrulduruq və bundan sonra da doğruldacaq: "Biz öz torpağımızda döyüşürük, vuruşuruq. Bizim ərazi bütövülüyümüz bərpa edilməlidir və biz haqq yolundayıq. Bizim əsgərimiz xilaskar əsgərdir. Çünkü öz doğma dədə-baba torpağını işğalçılarından azad edir". Bu gün qururla bütün dünyada sözümüz keçərlə, başımız ucadır. Bu, Müzəffər Azərbaycan ordusunun gücündür, potensialdır. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə bu gün Azərbaycan Ordusu Cənubi Qafqazın ən güclü Silahlı Qüvvələrinə çevrilib, regionun və dünyanın 50 güclü orduları sırasına yüksəlib. Və 2022-ci il dövlət bütçəsindən müdafiə və milli təhlükəsizlik istiqamətləri üzrə 4 milyard 489 milyon 892 min 429 manat vəsait ayrıilib. 2022-ci ilde müdafiə qüvvəleri istiqamətləri üzrə 2 milyard 153 milyon 165 min 727 manat, milli təhlükəsizlik istiqamətləri üzrə 285 milyon 501 min 146 manat, sərhəd xidmeti istiqamətləri üzrə 441 milyon 585 min 091 manat, müdafiə və milli təhlükəsizlik sahəsində tətbiqi tədqiqatlar istiqamətləri üzrə 4 milyon 119 min 118 manat, müdafiə və milli təhlükəsizlik sahəsinə aid edilən digər fəaliyyətlər istiqamətləri üzrə 1 milyard 605 milyon 521 min 347 manat, xüsusi müdafiə təyinatlı layihələr və tədbirlər üzrə 1 milyard 600 milyon 442 min 500 manat vəsaitin ayrıılması nəzərdə tutulub.

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEVİN SƏRƏNCAMLARI İLƏ 76 MIN 349 HƏRBİ QULLUQÇU MÜXTƏLİF ORDEN VƏ MEDALLARLA TƏLTİF EDİLİR

Azərbaycan Respublikası ərazilərinin işgaldən azad olunması uğrunda aparılan hərbi əməliyyatlarda iştirak edərək igidlik və şücaət göstərmiş, vəzifə borcunu ləyaqətlə və vicdanla, döyüş tapşırıqlarını uğurla yerinə yetirmiş Silahlı Qüvvələrimizin hərbi qulluqları Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin sərençamları ilə müxtəlif orden və medallarla təltif olunublar. Dövləti-

ölkənin müdafiə sənayesi yaradıldı, ordumuz ən müasir silahlarda təchiz edilməsinin reallığıdır. Məhz bunun nəticəsidir ki, Azərbaycan Ordusu dünyanın ən güclü 50 ordusu sırasında yer alır. Düşmənələr üz-üzə hərb meydanında Zəfer qazanmağımızın səbəblərindən bir də məhz bu amildir. 2003-cü ilden bu yana iqtisadiyyatın üç dəfədən çox artması, ölkə iqtisadiyyatına 300 milyard dollar yaxın investisiya yatırılması bunu təsdiq edən ən vacib faktlardır.

MÜSTƏQILLİK TARIXİNİN ƏN BÖYÜK ZƏFƏR BÜDCƏSİ

44 günlük Vətən müharibəsinin qalib dövlətinin 2022-ci il üçün hazırlanan iqtisadi konstitusiyasını zəfər bütçəsi de adlandırma bilərik. Çünkü bu, 30 il əvvəl müstəqilliyini bərpa etmiş ən ölkənin müstəqilliyini təməm etmək bir əməkdaşlığıdır. Əger Vətən müharibəsi Azərbaycanın hərbi gücünün tentənesi oldusa, gələn ilin bütçəsi isə ölkəmizin iqtisadi qüdrətini təcəssüm etdirən reallıqdır. Çünkü Azərbaycan son 19 ilde dünyanın heç bir dövlətinə müyəssər olmayan sürətli inkişaf yolu keçib. 2003-cü ildən bu yana iqtisadiyyatın üç dəfədən çox artması, ölkə iqtisadiyyatına 300 milyard dollar yaxın investisiya yatırılması bunu təsdiq edən ən vacib faktlardır. Tarixi qələbəmizin təminatçısı olan Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin müdafiə qabiliyyətini daha da möhkəmləndirilməsi, dövlətin milli təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə hərbi hissələrin yerləşdirilməsi, bərpa edilmiş dövlət sərhədinin etibarlı qorunması üzrə tədbirlərin maliyyələşdirilməsi növbəti ilin bütçəsinin prioritət xərclərinin vacib istiqamətləri kimi qalacaq. Belə ki, bu ilin dövlət bütçəsi xərclərinin 15 faizi, yəni 4 milyard 490 milyon manat həcmində vəsait bu məqsədlər üçün nəzərdə tutulub.

Əlbəttə ki, bu gün Azərbaycanın qazandığı uğurları şərtləndirən əsas amil İlham Əliyevin düşünülmüş iqtisadi konsepsiyanın tam doğru formada icrasıdır. Bütün bular isə verilən vədilərin uğurla reallaşması nəticəsində baş tutub. Dövlət başçısının söyleyişi kimi, son 18 il ərzində bir dənə də yerine yetirilməyən və yoxdur. Bu günün reallığı onu göstərir ki, Azərbaycan düzgün yolda gələcəyə doğru inamlı addımlayır. Bir sözə, bu gün Cənubi Qafqazın ən qüdrətli ordusuna malik Azərbaycanın Silahlı Qüvvələri öz döyüş hazırlığına görə MDB məkanında ön sıralarda gedir. Azərbaycan vətəndaşları Silahlı Qüvvələrimizdə baş verən keyfiyyət və kəmiyyət dəyişikliklərini ordumuzun keçirdiyi təntənəli hərbi paradlarda da görüb. Ölkəmizin hərbi qüdrətinin nümayisi olan belə paradlarda xalqımız və beynəlxalq ictimaiyyət Azərbaycanın mükəmməl hərbi güce malik olduğunu şahidlək edib. Təsdiq olunub ki, Azərbaycan Ordusu arsenalını in modern silah və digər hərbi texnika ilə zənginləşdirir. Çünkü güclü ordu isə güclü dövlət deməkdir. Və beləliklə, bu qələbənin nümayisi 10 dekabr 2020-ci ilə keçirilən Zəfər Paradında bir daha dünyaya göstərildi. Bu Paradla Qarabağ Azərbaycanı! nidasının təntənəsi, "Dağlıq Qarabağın" statusunun olmayacağına Azadlıq meydanında nümayışı, işgalçi Ermənistənin yeni erməni dövlətinin yaradılması planlarının üstündə birdəfəlik xətt çəkməsinin nümayışı idi.

Bəli, ruhan şad olsun, Ulu Öndər, Qarabağ Azərbaycandır! Azərbaycan xalqının Qalib Lideri, Azərbaycan xalqının Prezidenti İlham Əliyev əməliyyətin nəticəsində "Dağlıq Qarabağ" problemi yoxdur! Prezident İlham Əliyev bildirib ki, biz döyüş meydandasında, siyasi müstəvidə Qəlebə qazanmışaq və bu Qəlebə ölkəmiz üçün yeni dövr açır. Bu dövr inkişaf, təhlükəsizlik, tərəqqi dövrü olacaqdır: "Bu dövrə bağlı müraciətlərimi yenə də her bir Azərbaycan vətəndaşının arzulduğu sözlərlə yekunlaşdırmaq istəyirəm: Cəbrayıl bizimdir, Füzuli bizimdir, Zəngilan bizimdir, Qubadlı bizimdir, Ağdam bizimdir, Kəlbəcər bizimdir, Laçın bizimdir, Şuşa bizimdir, Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır! Eşq olsun Azərbaycan xalqına! Yaşasın Azərbaycan!".

RƏFIQƏ KAMALQIZI

Siyasi partiyaların rəhbərləri və bir qrup politoloq Zəngilanda səfərdə olub

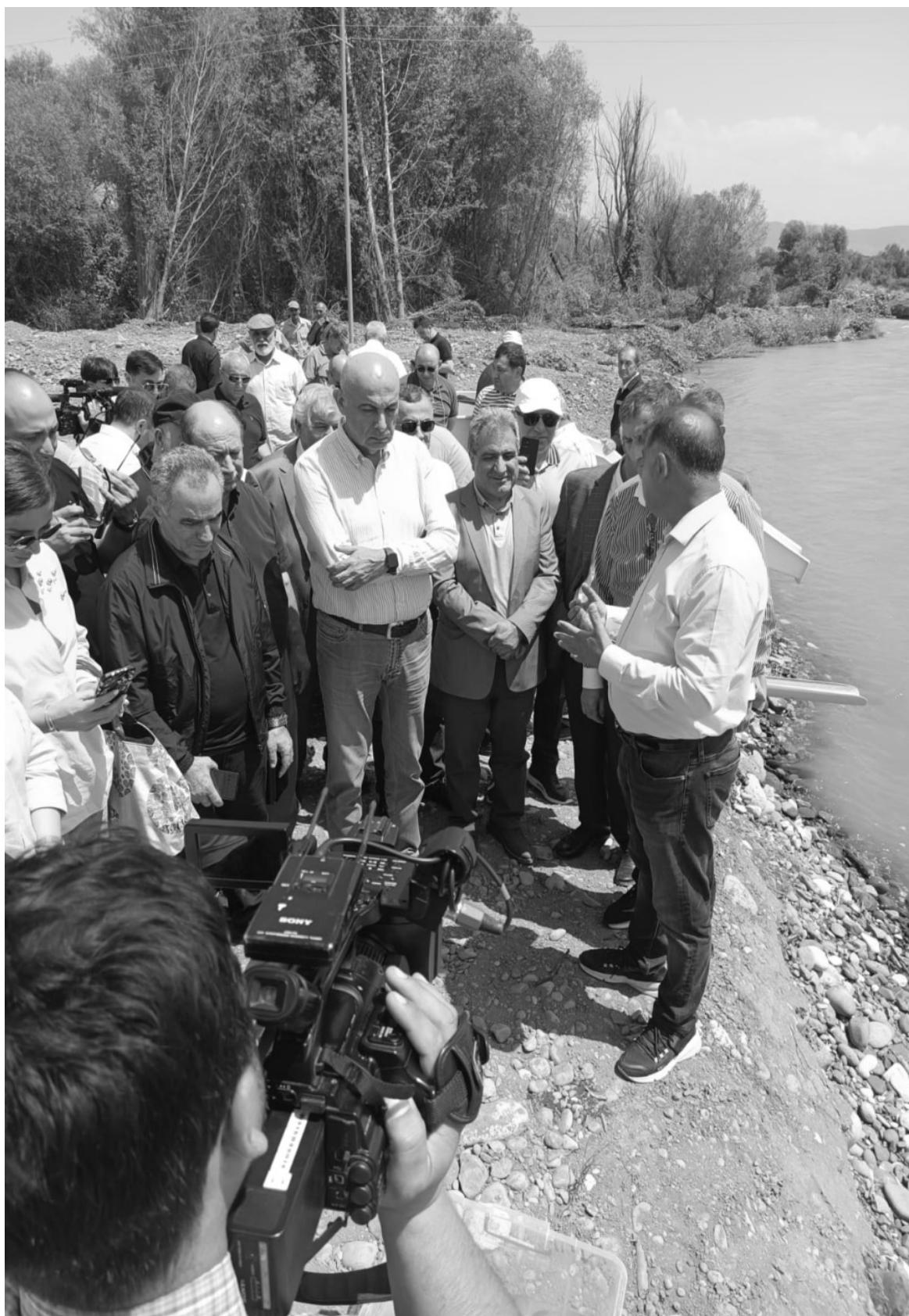
Ölkədə fəaliyyət göstərən siyasi partiya nümayəndələrinin, tanınmış politoloq və siyasi şərhçilərin, habelə media nümayəndələrinin bu gün Zəngilan rayonuna səfəri təşkil olunub. Səfər Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının təşkilatçılığı ilə reallaşıb. SİA xəbər verir ki, səfərin ilk ünvanı Cəbrayıl rayonu olub. Burada səfər iştirakçularına Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi (ANAMA) tərəfindən aparılan minatəmizləmə fəaliyyəti barədə geniş məlumat verilib.

Düşmən tərəfindən basdırılmış minaların zərərsizləşdirilməsi prosesini izləmek fürsəti də yaradılıb. Səfər iştirakçıları, həmçinin Füzuli-Zəngilan (Ağbənd) avtomobil yolunda Agentlik tərəfindən görülen işlər barədə geniş məlumatlandırılıb, eyni zamanda, sahələrdə aparılan minatəmizləmə əməliyyatlarında mexaniki minatəmizləmə maşınlarının işi ilə də tanış olublar. Sahələrdə aparılan minatəmizləmə əməliyyatlarında mina-axtaran itlərlə təmizləmə proseslə-

rini də səfər iştirakçılarına izləmək imkanı yaradılıb.

Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi tərəfindən verilmiş məlumatları dinləyən səfər iştirakçıları mina xəritələrinin Azərbaycana təhvil verilməməsi faktını rəsmi İrevanın növbəti hərbi cinayəti kimi bir daha qıymətləndiriblər.

Mina xəritələrindən Ermenistanın siyasi spekulasiya məqsədilə istifadə etdiyini qeyd edən Azərbaycan Respublikası Prezidenti

Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdürü Ədalət Veliyev mövcud istiqamətdə həqiqətlərin beynəlxalq ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılması prosesində bütün siyasi partiyaların fəal iştirakının ehemmiyyətini vurğulayıb.

Aparılan fikir mübadiləsi çərçivəsində qeyd olunub ki, mülki əhalinin ölümüne və insan faciəsinə səbəb olan Ermənistən mina xəritələri ilə manipulyasiyalarına son qoyulmalı və beynəlxalq ictimaiyyət bu hərbi cinayətlərə qarşı adekvat tədbirlər görməlidir.

Zəngilan rayonunda səfərdə olan Azərbaycanda fəaliyyət göstərən siyasi partiyaların rəhbərləri və bir qrup politoloq Həkəri çayına balıq buraxılma mərasimini

də də iştirak ediblər. Partiya sədrləri prosesə qoşularaq çaya balıq buraxıblar. Mərasimdə iştirak edən qonaqlara Ekologiya və təbii sərvətlər nazirinin müavini Firidovsuz Əliyev tərəfindən məlumat verilib ki, Həkəri çayına inyidək 10 mindən artıq farel balığı buraxılıb. Diqqətə çatdırılıb ki, çayın özündə qırımızı balıqları da var.

Daha sonra səfər iştirakçıları bilavasitə Zəngilana üz tutublar. Səfər iştirakçıları 2021-ci ilin aprelində təməli Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən qoyulmuş və cari ilin 27 may tarixində bilavasitə Dövlət Başçısının iştirakı ilə birinci mərhələsinin açılışı olmuş "Ağilli kənd" layihəsi ilə yaxından tanış olmaq imkanını qazanıblar.

Ardı Səh. 6

Siyasi partiyaların rəhbərləri və bir qrup politoloq Zəngilanda səfərdə olub

Əvvəli-Səh-5

Zəngilanda səfər iştirakçılarını qarışlayan kənd təsərrüfat naziri İnam Kərimov qonaqlara layihə haqqında geniş məlumat verib.

Qeyd edək ki, layihənin icrası ilə bağlı 110 hektardan çox ərazi-də tikinti işləri aparılır. Burada 200 fərdi ekoloji evin, ikimərtəbəli 4 qeyri-yaşayış binasının, 360 şagird yerlik məktəbin və 60 yerlik uşaq bağçasının tikintisi sürətlə davam etdirilir.

Səfər çərçivəsində iştirakçılar Ağalı kəndində yaradılmış Dövlət Xidmətləri Mərkəzi ilə tanış olub-lar. Burada "Azərpoçt" MMC-nin rayon şöbəsi, "ASAN xidmet" mərkəzi, DOST mərkəzi, Kiçik və Orta Biznes İnkışafı Mərkəzi fəaliyyət göstərəcək. Bu mərkəzlərde kənd sakinlərinə sosial təminat və məşğulluq sahəsində 100-dən çox xidmet onlayn formada göstəriləcək.

Daha sonra səfərdə iştirak edən siyasiler Ağalı kəndində "Gillmed" tikiş fabriki, aile sağlamlıq mərkəzi (tibb məntəqəsi), uşaq bağçası və kənd orta məktəbi ilə də tanış oldular. Səfər iştirakçıları Heydər Əliyev Fondunun maliyyə dəstəyi ilə təmir olunan Zəngilan şəhər məscidini də ziyyət ediblər.

Səfər iştirakçılarına Qarabağın "Yaşıl enerji" zonasına çevrilmesi prosesində Zəngilanın xüsusi rolu haqqında da geniş məlumat verilib. Eyni zamanda ölkə siyasileri Zəngilandan keçən loqistik layihə-

lər haqqında da məlumatlandırılmışlar. Səfər iştirakçılarına inşa olunan Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanı, ümumi uzunluğu 124 kilometr olacaq Zəngilan-Horadiz avtomobil yolu, eləcədə Horadiz-Zəngilan-Ağbənd beynəlxalq dəmir yolu haqqında da məlumat verilib. Zəngilan rayonunun ərazisindən keçən həm dəmir yolu, həm avtomobil yolu nəinki Azərbayca-

nın əsas hissəsini Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə birləşdirəcək, eyni zamanda, beynəlxalq yükdaşımıları üçün yeni beynəlxalq bir yol olacaq.

Sonda Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdürü Ədalət Vəliyev iştirakçılarına və əlaqədar dövlət qurumlarına minnətdarlığını bildirib.

Səfər çərçivəsində siyasiler Zəngilanın turizm potensialı ilə də tanış olublar. Gözel məsələr, dağlar, bulaqlar, çaylar və beynəlxalq hava limanı, dəmir yolu, avtomobil yolları bütün bunlar turizmin inkişafı üçün zəmin yaradırlar. Sefer iştirakçılarına bildirilib ki, Zəngilan rayonunun turizm potensialı digər rayonlarda yaradılacaq turizm imkanları ilə də uzlaşdırılacaqdır. Burada oteller, istirahət zonaları yaradılacaq və kənd turizmi də inkişaf olunacaqdır. Yaradılacaq yeni infrastruktur Zəngilana qayıdacaq insanlar üçün məşğulluq və gəlir mənəbəyi olacaq. Səfərdə iştirak edən ölkə siyasileri Bəsitiçay Dövlət Təbiət Qoruğunu ziyaret ediblər. Bununla da ölkəmizdə fealiyyət göstərən siyasi partiyaların rəhbərləri və bir qrup politoloğun Zəngilan rayonuna səfəri başa çatıb.

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə ölkədə reallaşan siyasi dialoq çərçivəsində teşkil olunan bu cür səfərlər siyasi proseslərin iştirakçıları arasında sağlam əməkdaşlıq münasibətlərin və demokratik məzmunlu dayanaqlı dia-

Rusiya-Ukrayna münaqişəsi nə zaman bitəcək?

Rusiya-Ukrayna arasında davam edən münaqişənin nə zaman bitəcəyi barəsində proqnoz vermək çətindir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq İlqar Vəlizadə deyib. Onun sözlerinə görə, bunun müxtəlif səbəbləri var: "Səbəblərin biri də ondan ibarətdir ki, Rusiyanın müharibə aparmaq imkanları tükenməyib. Yəni Rusiya müharibəni davam etdirməyə israrlıdır. Həmçinin Ukrayna da müharibəni davam etdirmək fikrindədir. Çünkü Ukrayna işğal edilmiş ərazilərini azad etmək istəyir. Müharibə hələ də davam edir. Təessüflər olsun ki, müharibənin fəsadları getdikcə çoxalır. Bu səbəbdən tərəffər hər hansı bir sülh sazişini imzalamadan uzaqdır. Digər tərəfdən beynəlxalq ictimaiyyət də müharibənin dayandırılması ilə bağlı hər hansı bir səy göstərmir. Ona görə də təessüflər olsun ki, müharibə hələ bir neçə ay davam edəcək".

Arzu Qurbanlı

Gəncədə "Narkomaniyaya yox deyirik!" adlı fləşmob keçirilib

Yeni Azərbaycan Partiyası Gəncə şəhər təşkilatının təşkilatçılığı ilə 26 iyun BMT-nin "Ümumdünya Narkotik-lər Əleyhine Mübarizə Günü"ne həsr olunmuş "Narkomaniyaya yox deyirik!" adlı fləşmob keçirilib.

Heydər Əliyev meydanında baş tutan fləşmobda partiyanın fəal üzvləri yaxından iştirak ediblər. Dörd minə yaxın gəncin iştirakı ilə keçirilən fləşmobda "Narkomaniyaya yox deyirik!" şəhəri canlandırılıb.

Qeyd edək ki, fləşmob Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatı, "Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri" QSC və Narkomanlıqla və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsi-ne Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komisiyasının daimi fəaliyyət göstərən İşçi Qrupu arasında imzalanan tədbirlər planına uyğun olaraq hazırlanıb.

münasibətləri tərənnüm edir. Bu mənada, ölkəmizdə siyasi dialoq mühitinin təşviqinə yönəlmış təşəbbüs illər növbədə Prezident İlham Əliyevin dövlət siyasetinin demokratik məzmunundan xəbər verir. Bu cür demokratik təcrübələri və Azərbaycanın siyasi reallığını nəzərə alaraq, deyə bilərik ki, siyasi dialoq vahidliyi, milli birliliyi, həmrəyliyi, sabitliyi, təhlükəsizliyi və dayanıqlı inkişaf mühiti temin edən əsas demokratik mexanizmlərdən biridir.

Xatırladaq ki, ölkənin demokratik məzmunlu siyasi dialoq təcrübəsini zənginləşdirən siyasi partiya rəhbərlərinin birgə səfərləri da-ha önce Ağdam və Şuşa şəhərləri-

nə təşkil olunub. Belə ki, partiya rəhbərlərinin və politoloqların ilk birgə səfəri öten il martın 17-də Ağdam şəhərinə, ikinci birgə səfər oktyabrın 7-də Şuşa şəhərinə təşkil edilib. Ölkə siyasileri üçüncü dəfə Şuşa Bəyannamesinin birinci ildönümü münasibətə cari il iyunun 15-də Şuşa şəhərində keçirilmiş "Azərbaycan-Türkiyə strateji mütəfiqlik münasibətləri Qafqaz və region üçün sülh və sabitlik mənəbəyidir" adlı beynəlxalq konfransda iştirak etmək üçün birgə səfərə çıxb, Azərbaycanın siyasi tarixində ilk dəfə olaraq müxalif siyasi partiyalar iqtidár tərəfindən təşkil olunmuş rəsmi dövlət tədbirində iştirak ediblər.

RADİKAL MÜXALİFƏT ÜCÜN QAÇILMAZ YOL: TARİXİN ARXİVi

**Bəhrəz QULİYEV,
"SəS" qəzetiinin baş redaktoru.**

Beləliklə, mövcud konyukturada "lider" axtarışına çıxan "ənənəvilər" paralel olaraq özlərini cəmiyyətə zorla, hətta zaman-zaman hökmlə "demokratik düşərgə" adı altında sırimaqda davam edirlər. Birinci yazıda da qeyd olundu ki, təkcə "lider" axtarışına çıxılması və müxalifətin siyasi səhnəni tərk etib-ətməməsi ilə bağlı ünvanlanan sualtı özündə yekun cavab reallığı dayanır - "ənənəvilər" özlərinə "yeni lider" axtarırlarsa, həm əvvəlki uğursuzluqlarını, yaxud seçidkləri "liderin" keyfiyyətsizliyini etiraf edirlər, ya da ümumiyyətlə, "müxalifət hərəkatı" adlandırılın terminin hazırkı məqamda heç bir yerinin olmadığını dərk edirlər.

II yazı

Lakin daha bir amil budur ki, "ənənəvilər" guya (!) kreativlik və ideyaverici düşününcə tərzleri ilə özlərini "siyasi bilgin" kimi təqdim etsələr də, əslində, heç yera getmek fikrində olmadıqlarını açıq-aşkar sübuta yeməmiş olurlar.

Radikalizmdən intiba edərək konstruktivliyə kecid edənlər hansı suali verirlər?

Bir tərəfdən "novatorluq" çağırışları, başqa tərəfdən isə özlərindən başqa heç bir müxalif cinahı real müxalifət kimi qəbul etməmək gerçəkliyi "ənənəvilərin" əsl "simalarını" daha qabarlıq fonda təqdim etməkdədir. Ümumiyyətlə, hazırkı mövzu etrafında baş sindiran, amma nəticəyə var a bilməyən bəlli düşərgə təmsilciliyi nədənse vaxtılı onlardan qopmuş fəndləri hələ də özlərinə aid etməkdədirler. Misal üçün, parlamentdə əyləşən müxalifət deputatlarının əksər çoxluğunun, məhz AXCP sıralarından çıxıqlarını öz təbirlərinə iqtidara az qala "minnət" qoyan "ənənəvilər" unudurlar ki, həmin fəndlər məhz AXCP-nin hazırkı sədrini qarşı etiraz olaraq bu partiyasının sıralarını tərk ediblər və eyni zamanda, əsas ittiham kimi mövcud sədrin zamanında öz li-

Və ya lidersizlik faktoru "ənənəviləri" necə talaşlandırır?

derinə qarşı amansız xəyanət etməsini göstəriblər. Bu gün daxili siyasi arenada hakimiyətin həyata keçidiyi siyasetinə, islahatlarına dəstek olan, ideyalarla çıxış eden, eyni zamanın yerlərdə yaşanan nöqsanların aradan qaldırılması yönündə fəaliyyət göstəren konstruktiv müxalifətə məxsus deputatlar "ənənəvilərdən" fərqli olaraq radikal xarakterli addımları əsla qəbul etmirlər. Bəli, onların düşüncə və fəaliyyət tərzləri təxminən bu sualla tamamlanır - axı nəyə görə dialoq, qarşılıqlı anlaşma və eməkdaşlıq mühitində geniş şərait ola-ola biz dağıdıcılıq prinsiplərindən çıxış etməklə suyu bulandırmayıq, belə situasiya sabitliyə, dövlət maraqlarının regional arealdan beynəlxalq areala doğru genişlənməsinə əngellər yarada bilər. Əlbəttə ki, ilk növbədə dövlətin, xalqın maraqları ön götürülməlidir və həmçinin, bu maraqlara qarşı müxtəlif mövqelərdən edilən hückumlarda da iqtidarla eyni cinahdan çıxış etmək lazımdır ki, dövlətin təməllərinə xələl toxunmasın. Bax, bu, konstruktivlikdən irəli gələn məsələlərdir.

Ancaq gəlin baxaq və nəticə hasil edək, "ənənəvilər" vaxtılı onları rədd edərək siyasi baxışlarını konstruktivlik üzərində qurmuş müxalifətçiləri AXCP-nin adına çıxarkən əsl reallığı dərk etmek qabiliyyətinə malikdirlərmi? Görünür ki, yox, heç də belə deyil.

Adeptliyin son həddi: "yeni liderin" məhz köhnə Əli Kərimlinin olduğunu zorla ictimai rəya sırimaq

Adeptlik (cərəyanın qızığın tərəfdarı) şakərindən qurtulmağı bacaranın AXCP - "Milli Şura" cütlüyünün rəhbərlik "strukturları" və etrafındakı bəzi bir neçə radikal xarakterli partiyalar 30 illik uğursuz fəaliyyətlərini bu və ya digər şəkillərdə sənəarişdirdikləri siyasi nağıllarını yazaqla ört-basdır etməyə çalışırlar. Xüsusiyyət, "Milli Şura" adlı qurumun "xanım" başbənilərləndən bərənin nədənsə (?) "yeni lider" axtarışına çıxmazı, özəlliklə köhnəmiş və ictimai rəyin gözlərini döyənək etmiş bir fərdin - Əli Kərimlinin üzərində dayanması, həm də belə qənaətə gəlməyə zəmin yaradır ki, onların əsas hədəflərindən bəri de cəmiyyətdə sözügedən sūni mənzərəni yaratmaq, axtardıqları "yeni liderin" isə məhz Əli Kərimlinin olduğunu zorla sırimaqdan ibarətdir, yəni köhnəni "təzeləmək"...

Müsəsir siyasi fəlsəfədə xalqın, dövlətin maraqlarının bütün digər maraqlardan üstün tutulması həm şərtidir, həm də siyasi uğuru, dəstəyi əhatə edən mühüm tandemdır. Siyasi terminlə ifadə etsək, altruizm vasitəsi yüksək siyasi əxlaqın da bariz nümunəsidir. Lakin bizlər 30 illik fəaliyyətlərini dövründə - istər iqtidarda olduqları vaxtlarda, istərsə də müxalifətdəki fəaliyyətlərində nəinki bu əxlaqın, bütövlükdə bir çox sosial və siyasi əxlaqların, davranışın həndlərinin onlara aid olmadıqlarını müşahidə et-

mişik. Bütün bunlar isə göstərir ki, əgər "Milli Şura"dakı "X" adlı "xanım" yenidən AXCP sədri Əli Kərimlinin etrafında küçə tamaşası qurursa, bəri başdan bu tamaşaşının anlaşıqsız keçəcəyinə əmin olsun.

Xalq maraqlarını ikinci, üçüncü və hətta arxa plana keciren antaqonizmlik amili

Antaqonizmin (şəxsi maraqların dövlət və xalq maraqlarından üstün qurulması) izafiliyi isə "hakimiyətə iddiəli" olan "ənənəvilərin" ən böyük nöqsanlarıdır. Əbəs deyil ki, yalnız dövlət maraqlarına deyil, həm də daxillərində çoxsaylı qarşidurmalarla gedən həmin fəndlər sənki həyatlarının hər dəqiqəsini, hər saniyəsini ziddiyətlikle yaşıyırlar. Real müxalifətçilik anlamını qavramayan, ya da müxalifətçiliyi yalnız ziddiyətli davranış kimi anlayan bu cameə heç bir halda irəliyə gedə bilmədiyini gördükə dəha da radikallaşır, aqressivləşir və bütün bunlar siyasi çərçivədən şəxsi mənfeət çərçivəsinə doğru transfer olunur. Daha dəqiq desək, özlərinə əzber etdikləri "xalq" termini ikinci, hətta üçüncü plana, yaxud ümumiyyətle, arxa plana kecid alır. Xalqsız, dəstəksiz, təkcə ayrı-ayrı qruplar eldə edə bilən müxalifət isə nəinki özüne "yeni lider" axtarışına çıxmamalıdır, əksinə - siyasi səhnəni tamamilə tərk etməli, yerini isə əsl müxalifətə verməlidir!

Burada daha bir fərqli xüsusiyyəti diqqəte çatdırmaq yerinə düşərdi. Fakt budur ki, iqtidarın həyata keçirdiyi islahat meyanizmlərindən bəri de gənc nəsil üçün yolların açılmışdır. Bu gün ister yerli icra strukturlarında, ister Milli Məclisde, istərsə də müxtəlif dövlət qurumlarında gənclərə önmə verilir və bu önmə öz uğurlu nəticələrini də əks etdirməkdədir.

Söz yox ki, dünyada heç nə əbədi deyil

və əvəzlənmə prinsipləri hər yerdə var. Eləcə də siyaset mühitində həmin prinsip öz mövcudluğunu qoruyur. Belə olan hədəha bir faktor kadr potensialının artırılması tələbidir ki, hakimiyət bu sahədə də bir səra layihələrini gerçəkləşdirməkdədir. Həmin istiqamətdə cızılan konturlar isə behəsini verir. Bəs "ənənəvilər" nə işlə məşğuldular?

Məgər "ənənəvilərdə" Əli Kərimli, Cəmil Həsənlidən, Gültəkin Hacıbəylidən, Tofiq Yaqubludan və sair başqa insanlar yoxdurmu?

Görünən budur ki, 30 ildir aynı yerdə adımlayaraq təkcə dövlətçilik maraqlarına qarşı deyil, həm də özlərinə qarşı xəyanətlər edən radikal qruplar ümumiyyətle, gəncliyə önmə verməyiblər. Haqlı sual ireli sürək soruşa bilərik: məgər "ənənəvilərdə" Əli Kərimli, Cəmil Həsənlidən, Gültəkin Hacıbəylidən, Tofiq Yaqubludan və sair başqa insanlar yoxdurmu? Təbii ki, yoxdur! Olsa belə, baş qaldıranın, yeni ideyalar və kreativliklər irəli sürənin isə qarşısı dərhal alınır, baryerlər, maneələr qoyulur, sonda isə gənclər partiyadan uzaqlaşdırılırlar. Əsas təsir mənbəyi isə sosial şəbəkələrdir. Bu gün AXCP-nin - Əli Kərimlinin "idarəcilik" metodu trolluq siyaseti yürütən həyata keçirilir - baş qaldıran, etiraz edən istənilən gənc söyüslərə, təhqirlərə məruz qalır və sonda ona qapını çöldən çırpmاقla həyatını zə-

herləyen partiya sıralarından gedir. Və biz hələ onilliklə boyu təhsillerini, ailələrini, gələcəklərini məhv edərək AXCP-nin çirkəb burulğanında batan, həbslərə düşən onlara müxalifətçi gəncləri demirik...

"Müxalifet" olaraq maliyyə gəlirlərini gizlədən AXCP kimi partiyaların gizlətmə oyubazlıqlarının isə ayrıca faktları var və bu faktlar kifayət qədər çoxdur. Yenə də sualla müraciət edə bələrik: hərgəh hakimiyətdən hər hansı maliyyələşmə faktı mövcud deyilsə, bəs ötən illər ərzində sosial-meşət həyatınızı necə qurmuşunuz? Yaxud, niye bir dəfə də olsun gelir mənbələrinizi müvafiq dövlət strukturuna təqdim etmirsiniz? Açığınızı desək, Əli Kərimlinin "dostlar yardım edir" tipli köhnə fikirləri də əlbəttə ki, qeyri-semimiyət üzərində qurulub və həmin "dostların" heç də ölkədə olmadıqlarını da yaxşı bilirik. Həmin "dostlar" isə dəfələrə anti-Azərbaycan xarakterli hesabatlar, qətnamələr və s. kağız külliyyatını tekrar-tekrar dərc edən Qərb dairələridir. Hazırkı dövrə qədər "qara bank əməliyyatları" ilə məşhur olan Əli Kərimli çevrəsi də bunu yaxşı bilir. Ele xalq da "ənənəvilərin" maliyyələrinin hadədan axlığıni çox gözəl bilir, dərk edir.

Kimlərinə "siyasi təhtəşür" tipli çağrıqlarında, "əzabkəş, azılən rəiyət" fonunda təqdim etdikləri yazı-pozularının heç bir təsir qüvvəsi, yoxdur, olmayıacaq da...

Azərbaycan xalqında hər vəchlə, get-ge-de dəha da aqressiv üsullarla, hətta ən xəyanətkar gedisişlərlə və eləcə də sosial şəbəkələrdə yazdırıqları söz yığnağı vasitələri ilə hərəkətə keçdiklərini sanan radikal müxalifət fəndlərinə, "yeni lider" axtarışında olan və bu vasitə ilə köhnə siyasi ünsüru - Əli Kərimli zorla sıriyan "ənənəvilərə" qarşı etimadsızlıq votumu yaranıb. Həmçinin, onu da qoyaq bir kənarə. Əger bu etrafda istənilən fərdin "yeni lider" kimi təqdim olunması belə xalqı haqlı olaraq hiddətləndirə bilər.

Bu, həmin xalqdır ki, 44 günlük Vətən müharibəsində cəm oldu, vahid oldu və Liderinin etrafında six birleşməkə yağı düşəməni sarsıdıcı məğlubiyyətə uğradı. Bu gün də güclü siyasi iradə və xalq-hakimiyət vəhdəti təməllərini ən möhkəm dayaqlara esaslandırib. Və ən əsası, kimlərinə "siyasi təhtəşür" çağrıqlarında, "əzabkəş, azılən rəiyət" fonunda təqdim etdikləri yazı-pozularının heç bir təsir qüvvəsi, yoxdur, olmayıacaq da. Belə, "ənənəvilər", əslində, məlum dairələrin sıfırşalarını icra edən "bolşevik ruhlu" siyasi rəiyətdirlər və onlar həm də yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, antaqonizm təsirindən çıxa bilməyən qruplardırlar. Belə bir hal isə davam etdikcə xalqda, cəmiyyətdə bir fikir öz yerini dəha da möhkəmləndirir - bu "müxalifet" getmelidir, özü də "təzəli", "köhnəli" dedikləri "liderləri", eləcə də yan-yörləri ilə birlikdə. Yalnız belə olan halda ölkədə siyasi, sivil müxalifət əhatəsi yarana və yalnız bu halda Azərbaycanda kirli maraqları olan xarici təsirlərin qarşısı daha keyfiyyətli vasitələrlə alına bilər.

P.S. Sonda xalq öz sözünü deyir və xalq öz sözünü, əslində, coxdan deyib və həmin sözünü bundan sonra da dəfələrə deməye, təkrar etməyə hazırlıdır!

Şanlı Azərbaycan Ordusu dünyanın ən güclü orduları sırasında yer alıb

-Cənab general-polkovnik, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Hərbi məsələlər şöbəsinin müdürü kimi Sizin məsul olduğunuz sahələr barədə nə deyə bilərsiniz?

Sualınıza cavab olaraq ilk önce xüsusişlə vurğulamaq istərdim ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrimizin Müzəffər Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin mənə göstərdiyi yüksək etimadını doğrultmağım istiqamətdində fəaliyyətimi ve artıq bir neçə idir ki, bu mesul işdə çalışmağımı özüm üçün ən vacib vəziyyət hesab edirəm. Ümumiyyətlə, Ordumuzla bağlı əldə edilən hər bir uğurda iştirak etmək böyük qurur və sonsuz fərəh hissi doğurur.

Artıq 44 günlük Vətən müharibəsindəki şanlı qələbəmizdən sonra sübuta yetirildi ki, bu gün Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü Ordular sırasında öz nüfuzlu mövqeyini daha da artırıb. Bizim Ordumuzun gücü, döyük qabiliyyəti, peşəkarlığı və ən əsası, döyük ruhunun daim yüksək olmasına reallığı həm də herb elmine yeniliklər getirib. Təbii ki, bütün bu uğurlar asan əldə edilməyib və böyük zəhmətlər hesabına qazanılıb. Bu məqamda biz cənab İlham Əliyevin qətiyyəti, iradəsi və pragmatikiyi faktorunu özəlliklə vurğulamalıyıq.

-Cənab general-polkovnik, 26 iyun - Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələr Günündə sayılı günlər qalıb. Bununla əlaqədar fikirlərinizi bizimlə bölüşməyinizi istərdik.

Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələr Günü münasibəti ilə Silahlı Qüvvələrimizin şəxsi heyətini təbrik edir, möhkəm cansağlığı, uzun ömrü, ailə seadəti və şərəflü xidmətlərində müvəffəqiyyətlər arzulayır. Doğma Vətənimiz uğrunda canlarından keçən şəhidlərimizə Allahdan rəhmət, ailələrinə və yaxınlarına sebir, qazılərimizə şəfa dileyirəm.

Məlum olduğu kimi, Azərbaycan xalqının Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1998-ci ildə imzaladığı müvafiq Fərmanla Milli Ordu quruculuğunda varislik ənənələrinin bərpası istiqamətində çox mü hüüm addım atdı və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə ilk əlahiddə Azərbaycan korpusunun yaradıldığı gün - 26 iyun Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələr Günü elan edildi. 1969-cu ilde Ümummilli Lider Heydər Əliyevin respublikaya rəhbər seçilməsi ilə azərbaycanlıların hərbi məktəblərə daxil olmalarının təmin edilməsi, zabit kadrlarımızın vəzifələ-

*Azərbaycan Respublikası
Prezidentinin köməkçisi - Prezident
Administrasiyasının Hərbi məsələlər
şöbəsinin müdürü, general-polkovnik
Məhərrəm Əliyev ilə müsahibə*

rə irəli çəkilməsi, hərbi təməyülli ixtisaslaşdırılmış orta məktəbin əsasının qoyulması ordu quruculuğu sahəsində milli maraqlarımızın nəzəre alınması istiqamətində aparılan siyasetin bünövrəsini təşkil edirdi. Xalqın təkidlə çəqirışlarına səs verərək 1993-cü ildə yenidən hakimiyyətə qayıdan Ümummilli Lider ordu quruculuğu sahəsində tarixi qərarlar qəbul etdi və genişmiqyaslı islahatlar start verdi. "Mənim həyatım da, fəaliyyətim də yalnız və yalnız Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanması, əlkəmizin bu ağır vəziyyətdən çıxmamasına həsr olunacaqdır", - deyən Ulu Önder ilk növbədə əlkədə vətəndaş həmrəyliyi və sabitliyin bərqrər olunmasına nail oldu. Silahlı qüvvələrin mükəmməl qanunvericilik bazası yaradıldı, dövlətçiliyi və hərbi andı hər şeydən uca tutan, hərbçi olmayı şərəf bilən, mənəvi baxımdan sağlam zabitlər hərbi hissələrin rehbərliyinə cəlb olundular. Müəyyən qrupların və siyasi dairelərin şəxsi maraqlarına xidmət edən silahlı dəstələr buraxıldı, ayrı-ayrı qoşun növlərinin, hərbi hissələrin formalasdırılması prosesi qısa müddət ərzində tam başa çatdırıldı, eyni zamanda orduya çağırış və fərərlik halları ilə bağlı problemlər həll edildi. Şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığına, döyük ruhunun yüksəldilməsinə diqqət artırıldı, hərbi vətənpərvərlik işi gücləndirildi. Ordunun mərkəzləşdirilmiş maddi-texniki təminatı və maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti nizama salındı.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ideyalarının layiqli davamçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev strateji əhəmiyyətli sahələrində dinamik inkişafa yol açan ardıcıl və sistemli islahatlar həyata keçirək müasir hərbi texnika ilə təchiz

öz çıxışlarında Azərbaycan Ordusunun bundan sonra da gücləndiriləcəyini, dünyanın ən güclü orduları sırasında yerinin möhkəmləndiriləcəyini vurğulayıb. Bu xüsusda Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında hərbi-strateji əməkdaşlığın perspektivləri baxımından müstəsna əhəmiyyət kəsb edən Şuşa Beyannamesinin imzalanması müdafiə qabiliyyətinin və təhlükəsizliyin möhkəmləndiriləmisi, birgə təlimlərin keçirilməsi və şəxsi heyət mühbadlesi, aidiyəti strukturların əlaqəli fəaliyyətinin təmin olunması, müştərək layihələrin reallaşdırılması və müdafiə sənayesi texnologiyalarının inkişaf etdirilməsi sahəsində əlkələrimiz arasında münasibətlərin keyfiyyətcə yeni mərhələyə yüksəlməsinə mühüm töhfələr vərəcək tarixi bir sənəddir. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri daim Vətənin keşiyində dayanaraq, əlkənin təhlükəsizliyini, müdafiəsini və ərazi bütövlüyünün qorunmasını en yüksək səviyyədə həyata keçirir.

-Ötən ilin 26 Fevral təxəllosunda keçirilən mətbuat konfransında Prezident İlham Əliyev Azərbaycan və Türkiyə arasında hərbi perspektivdən danışarkən demişdi: "Türkiyə ilə hərbi sahədə iş birliyimiz davam edəcək. Türk ordusu NATO-da güc baxımından ikinci ən güclü ordudur. Biz Azərbaycanda türk ordusunun kiçik modelini yaratmaq əzmin-dəyik. Artıq bu sahədə əməli-praktiki işlərə start verilib". Azərbaycanda türk ordusunun modelini yaratmaq istiqamətində görülən işlər barədə məlumat verə bilərsiniz?

-Cənab Ali Baş Komandan İlham Əliyev öz çıxışlarında Azərbaycan Ordusunun bundan sonra da gücləndiriləcəyini, dünyanın ən güclü orduları sırasında yerinin möhkəmləndiriləcəyini vurğulayır. Prezident İlham Əliyevin səsləndirdiyi bəyanatlara necə şərh verərdiniz?

Cənab Ali Baş Komandan İlham Əliyevin tələb və tövsiyələrinə uyğun olaraq bu gün qarşımızda Silahlı Qüvvələrin, qoşun növlərinin, hərbi hissə və birləşmələrin döyük qabiliyyətinin gücləndirilmesi, daha effektiv silahların və döyük texnikalarının istehsalı ile müdafiə sənayesinin genişləndirilməsi, Ordu ilə digər hərbi qurumlar arasında qarşılıqlı əlaqələrin daha da təkmilləşdirilməsi, bəy-nəlxalq təlimlərdə iştirakın təmin olunması, hərbi qulluqçuların hüquqlarının müdafiəsi və sosial-məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması kimi tapşırıqlar durur.

Xüsusişlə qeyd edim ki, Prezident İlham Əliyev cənabları bu məsələlərə yüksək diqqət göstərir və

dafiq edən çox güclü, peşəkar və kifayət qədər potensialı olan Kəməndi birləşmələr mövcuddur. Həmin perspektivlər isə əlbəttə ki, inkişaf etdirilir və hərbi modelin təkmilləşdirilməsi amili də daim nəzərə tutulur.

Diger sahələrlə yanaşı, bizim hərbi-texniki sahədə, xüsusişlə hərbi sənayedə ikiterəfli əməkdaşlığımız mövcuddur və bu çox ənənəvi faktordur. Bu elə bir əməkdaşlıqdır ki, heç bir başqa əlkələr arasında belə six hərbi məqsədi təmaslar mövcud deyil. Türkiyənin hazırda çox güclü hərbi sənaye potensialı var və biz də qardaş əlkənin bu potensialından faydalananıq. Çünkü Türkiyə dünyanın ən müasir hərbi-texniki silahlarına, avadanlıqlarına malikdir və onların əksəriyyəti həmin əlkənin öz milli istehsalıdır. Etiraf edək ki, Türkiyənin belə bir hərbi güce malik olması istər-istəməz bəzi dairələri narahat edir. Cənab Prezident İlham Əliyevin Türkiyə ilə hərbi-texniki əməkdaşlığın daha da genişləndiriləcəyi barədə vurğuladığı fikirləri də qənaətə gəlməyə zəmin yaradır ki, artıq əlkələrimiz regionun stabilşılığını, təhlükəsizliyini təmin etmək üçün vahid güclərə mərkəzinə çevriləcəkdir.

-Məhərrəm müəllim, ümumilikdə post-mühabəribə dövründə həyata keçirilən işlər barədə nə deyə bilərsiniz? Məhərrəm müəllim, istərdim ki, bir qədər də Azərbaycan-Ermənistan sərhədlərinin delimitasiya prosesində danışaq.

Cənab Ali Baş Komandan İlham Əliyev qarşıda dayanan məsələlər barədə fikirlərini açıqlayarken vurğulayıb ki, Ermənistən tərəfi yeni reallıqlarla başlığını və bizimlə hesablaşmalıdır. Sülh və əminənaməni bərpa etməklə regionun inkişafından Ermənistən da bəhrelənə bilər. Məlumdur ki, bu gün Ermənistən yalnız iqtisadi, sosial deyil, həm də hərbəsiyasi böhran içindədir və əlkədə hərc-mərclik davam edir. Eləcə də keçmiş hakimiyyətdən olan revanşlı tərəfən yenidən iqtidara can atmaları 10 noyabr Bəyanatının pozulmasına yönəlmış addımlardır. Ermənistən Bəyanatın müdədələrini icra etməzsə, onlar üçün əvvəlkindən də böyük problemlərin yaranmayacağına kimsə zəmanət verə bilməz. Onu da qeyd edim ki, artıq dünya birliyi də Azərbaycanın qələbəsini regionda sülhün möhkəmləndirməsi istiqamətində önemli töhfə kimi qiymətləndirir. Hesab edirəm ki, Ermənistən bu cəhdlerini nə qədər çox davam etdirirse, hazırda düşdüyü acınacaqlı vəziyyətini dəha da dərinləşdirəcək.

Mən Prezident İlham Əliyev cənablarının daha bir ifadəsini də xatırlatmaq istərdim. O, "Nəyi, necə, nə vaxt etmək lazımdır, bunu mən biliyəm", deyə bəyan etdi, məhz bu fikirlərini önə sürməklə vurğuladı ki, Azərbaycan dövləti yalnız xalqı ilə hesablaşır, xalqın maraqlarından çıxış edir. Biz şahidi olduq ki, 30 ilə yaxın dövrdə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri və digər nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların qərarları icra olunmadı. 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycanın Müzəffər Ordusu parlaq qəlebə ilə ədaləti bərpa etdi. Buradan isə bele bir nəticə hasil etmək olar ki, vaxt, zaman hər bir hadisənin düzgün istiqamətləndirilməsində və qiyamətləndirilməsində hakim rolunu oynayır.

Təəssüf ki, dünyada ikili standartlar reallığı bu gün də qalmaqdadır. Bir sıra siyasi dairələrin Ermənistanın təxribatçı əməllərinə göz yummaları, hətta ona dəstək vermələri isə onların özlərinin qəbul etdikləri hüquq prinsiplərini pozur.

Lakin Azərbaycan müstəqil dövlətdir və onun maraqlarına qarşı atılan istənilən adının qarşı qətiyyətə alınır və bundan sonra da alınacaq. Ermənistanın təxribatlarına haqq qazandıran dairələr isə yaxşı olardı ki, ədalətin yanında yer alsınlar və 30 il boyunca Azərbaycanın üzləşdiyi ağır nəticələri xa-

denti İlham Əliyevin tapşırıqlarının icra vəziyyətinin yoxlanılması üçün hərbi hissələrə səfər etmisiiniz. Görülən işləri necə qiymətləndirirsınız?

Ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edildikdən və işğal altında olan torpaqlarımız azad olunduqdan sonra bu ərazilərdə zəruri sərhəd müdafiə və mühafizə infrastrukturunun yaradılması ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırıqlarının icra vəziyyəti yoxlanılır. Bununla bağlı biz müvafiq ərazilərdə olur, görünlən işlərlə maraqlanır, yerindəcə öyrənir, prosesin uğurla başa çatdırılması üçün fəaliyyətimizi davam etdiririk. Biz bir neçə dəfə əlahiddə sərhəd diviziyyalarının hərbi hissə və bölmələrinə səfər etmişik. Bu ərazilərdə artıq bir sıra yeni hərbi hissələrin fealiyyətə başlaması böyük əhəmiyyət kəsb edir. Onu da bildirim ki, bu səfərlər ardıcılıq xarakter daşıyır.

Bu işlərin aparılmasında cənab Prezidentin tövsiyələrindən irəli gələn məsələlərin qısa müddətdə həllini tapması daim diqqətdə saxlanılmışdır. Dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsinin təşkili istiqamətində həyata keçirilən fəaliyyətlər, o cümlədən ye-

Yeni silahların, zenit-raket komplekslərinin, müxtəlif iriçaplı və başqa silahların alınması, onların tətbiqi və s. ətrafında hərbi-texniki əməkdaşlıq səviyyəsi müəyyən olunur. Azərbaycanda Türkiye Müdafiə Sənayesi Başqanlığının (SSB) müşavirliyi isə qarşıya yeni vəzifələr qoyur və ən əsası, yaxın zamanlarda birgə istehsal müəssisələrinin də yaradılması üçün geniş imkanlar açır.

tırlasınlar. Əgər bunu da edə bilmirlərə, tövsiyə edərdik ki, öz daxili problemlərini həll etmək məşğul olsunlar. Azərbaycan öz sərhədlərini, ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tələb olunan normalar çərçivəsində təmin edir və Ermənistan tərəfinin təxribatlarına qətiyyətli cavab verməyə daim hazırlıdır.

Bildiyimiz kimi, artıq delimitasiya istiqamətində işçi qruplar fəaliyyət göstərir, görüsələr keçirilir və bütün burlara rəğmən, sərhədlərimizin möhkəməndərləməsi və bərpası işləri tam sürətlə davam etdirilməkdədir.

-Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığı ilə hərbi təhsil sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi məqsədilə Milli Müdafiə Universiteti yaradılıb. Bu barədə fikirlərinizi öyrənmək istərdik.

Məlumdur ki, Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırığı ilə Azərbaycan Ordusunda həyata keçirilən tədbirlər çərçivəsində hərbi təhsil sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi məqsədilə Milli Müdafiə Universiteti yaradılıb. Bele ki, əvvəller mövcud olan Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyası, Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi və digər xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələri öz fəaliyyətlərini yeni yaradılan Milli Müdafiə Universitetinin nəzdində Hərbi Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Hərbi idarəetmə İnstitutu, Heydər Əliyev adına Hərbi Institut, Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzi, Heydər Əliyev adına hərbi lisey, Cəmşid Naxçıvanski adına hərbi lisey və Tibb Universitetinin Hərbi Tibb Fakültəsi adı altında fəaliyyət göstərilər və aparılan struktur islahatları nəticəsində bütün bu təhsil müəssisələri mərkəzləşdirilmiş şəkildə ordumuzun elm və hərbi təhsil sahəsində də yüksək nəticələrinə əldə etməsindən təkan verəcəkdir.

-Məhərrəm müəllim, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edildikdən və işğal altında olan torpaqlar azad olunduqdan sonra bu ərazilərdə zəruri sərhəd müdafiə və mühafizə infrastrukturunun yaradılması ilə bağlı Azərbaycan Prezidenti

ni hərbi hissələrin inşası, sərhəd yollarının çəkilməsi, ərazidə hərəkətin təmin edilməsi üzrə tikinti-quruculuq işləri və tehlükəsizlik tədbirləri müvafiq qaydada həyata keçirilir. Eyni zamanda sərhəd-döyüş məntəqələrində xidmət aparan hərbi qulluqçuların xidməti-döyüş və məisət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması üçün tədbirlər görülür. Ümumiyyətlə, mümkün texribat cəhdlərinin qarşısının alınması istiqamətində görülən hər bir iş, həyata keçirilən hər bir tədbir bu gün ərazilərimizin mühafizəsində mühüm rol oynayır.

-Türkiyə Prezidentinin yaxın günlərdə imzaladığı yeni qərar İlə Azərbaycanda Türkiye Müdafiə Sənayesi Başqanlığının (SSB) müşavirliyi yaradılacaq. Sizcə, bu qərar Azərbaycan üçün hansı imkanlar yaradacaq?

Təbii ki, ölkələrimiz arasında mövcud olan hərbi-strateji əməkdaşlığın bazasında hərbi-texniki əməkdaşlıq da dayanır. Qarşılıqlı səfərlər zamanı tərəflər hərbi-texniki əməkdaşlığın inkişaf perspektivlərini müzakirə edir və hərbi sənaye sahəsində maraqlı doğuran məsələlər ətrafında geniş fikir məbadilələri aparılır, qərarlar verilir. Yeni silahların, zenit-raket komplekslərinin, müxtəlif iriçaplı və başqa silahların alınması, onların tətbiqi və s. ətrafında hərbi-texniki əməkdaşlıq səviyyəsi müəyyən olunur. Azərbaycanda Türkiye Müdafiə Sənayesi Başqanlığının (SSB) müşavirliyi isə qarşıya yeni vəzifələr qoyur və ən əsası, yaxın zamanlarda birgə istehsal müəssisələrinin də yaradılması üçün geniş imkanlar açır.

-"TEKNOFEST Azərbaycan" Aeronaukik və İnnovasiyalar festivalını necə dəyərləndirirsiniz?

Dünyanın ən nüfuzlu aviasiya, kosmos və texnologiya festivalı olan "TEKNOFEST" Azərbaycanda təşkil edilməsi Azərbaycan ilə Türkiye arasında dostluğun, qardaşlığın və strateji müttefiqliyin də bir göstəricisidir. Diger tərəfdən "TEKNOFEST" festivalının ilk dəfə Türkiye hündürlərindən kənarda, Azərbaycanda keçirilməsi olduqca əhəmiyyətli hadisədir. Çünkü, "TEKNOFEST" festivalı beynəlxalq brendə

Nəsimi rayonunda "Sağlam gələcəyi seç - Bizdən biri ol!" adlı flaşmob keçirilib

26 iyun BMT-nin "Ümumdünya Narkotiklər Əleyhinə Mübarizə Günü" ilə əlaqədar "Sağlam gələcəyi seç - Bizdən biri ol!" şüarı altında YAP fəallarının iştirakı ilə Nəsimi rayonunda flaşmob keçirilib.

Nəsimi rayonunda yerləşən stadionda 170-dən çox gəncin iştirakı ilə keçirilən flaşmobda yaşılı və ağ rəngli karton lövhələrən "Sağlam gələcəyi seç - Bizdən biri ol!" şümləri yaradılıb.

Qeyd edək ki, flaşmob Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatı, "Azərbaycan Televiziya və Radio Verlişleri" QSC və Narkomanlılıq və Narkotik Vəsitişlərin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fealiyyət göstərən İşçi Qrupu arasında imzalanan tədbirlər planına uyğun olaraq hazırlanıb.

çəvrləməsi üçün məhz Azərbaycandan start götürdü.

Prezident İlham Əliyevin Türkiyədə Ri-

üçün ideal platformadır. Həmçinin "ADEX" sərgisi sektorun iştirakçıları, ziyarətçilər və ekspertləri arasında təcrübə məbüdələsində, o cümlədən məhsulların regional müdafiə sənayesi bazarının tələblərinə uyğun olaraq modernləşdirilməsinə de geniş şərait yaradır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin "ADEX" sərgisinin enerjə olaraq ziyrəti dövlət rəhbərliyinin bu sərgiye göstərdiyi yüksək diqqətin təzahürüdür. Sərgi dövriyyəsinin bir sira qabaqcıl dövlətlərin nüfuzlu şirkət, təşkilat, qurum və nümayəndə heyətlərinə bir araya gətirməkə respublikamızın və xarici ölkələrin gücləşənlərinin ən müasir hərbi texnologiyaların, geniş çeşidli silah və sursatların, o cümlədən bu sahədə bir sira yeniliklərin təqdim edilməsində mühüm rol oynayır. Bu sərgidə iştirak edən ölkələrin sayının getdikcə artırması onun bir çox dövlətin hərbi-sənaye müəssisələrinin diqqətini cəlb edən tədbir olduğunu təsdiq edir. Xarici ölkələrin dövlət qurumları, biznes dairələri və sənaye strukturları tərəfindən sərgiye göstərilən böyük maraq bu tədbirin aktuallığını və əhəmiyyətinin bariz nümunəsi olmaqla yanaşı, Azərbaycanın dost və qardaş ölkələr üçün mühüm strateji tərəfdən kimə yüksək əhəmiyyətini bir daha nümayiş etdirir. Bütü bu kimi amillər isə elbette ki, Azərbaycanın hərbi sənayesinin inkişafına, tərəqqisine öz töhfələrini verməkdədir.

Ən əsası odur ki, "ADEX" kimi bir sərginin Azərbaycanda təşkil olunması müdafiə sənayemizin öz potensialını daha yaxından tanıtmasına şərait yaradır. "ADEX" sərgisində Azərbaycanın Müdafiə Senayesi Nazirliyi ilə yanaşı iştirak edən yerli şirkətlərin də sayıl artıb, yerli hərbi sənayemizin innovasiyaları böyük marağa səbəb olur. Yaxın perspektivdə bu siyahıya yeni istehsalçıların da qoşulacağı şübhəsizdir. Bu gün həm də regional əhəmiyyətli müdafiə sənayesi platforması olan "ADEX" platformasından region ölkələri də yararlanı bilər.

-Cənab general-polkovnik, sonda əlavə etmək istədiyiniz fikirləriniz varmı?

Bu gün Azərbaycan Respublikasının işğaldən azad edilmiş ərazilərində xeyli işlər görüllür və biz əminik ki, illər boyu xarabalıq şəraitində olan doğma ərazilərimiz digər bölgələrimiz kimi hərtərəflə inkişaf edəcəkdir.

Silahlı Qüvvələrimiz cənab Ali Baş Komandanımız İlham Əliyevin bütün emr və tapşırıqlarını yerinə yetirməyə, xalqımızın və dövlətimizin etimadını şərəflə doğrultmağa daim hazırlıdır.

Mən bir daha bütün hərbi qulluqçuları Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələr Günü münasibəti ilə səmimi qəlbədən təbrik edir və uğurlar arzulayıram. Bayramınız mübarək olsun!

Rövşən RƏSULOV

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin yaradılması müstəqil Azərbaycanın dövlət quruculuğunu müüm hüm nailiyətlərindən biridir. Ordumuzun yaradılması prosesi əslində ölkəmizin müstəqilliyinin tarixidir. 1918-ci il mayın 28-də yaranmış Azərbaycan Demokratik Respublikasının cəmi 23 ay yaşamasına baxmayaraq, ölkədə çox böyük nailiyyyətlərə imza atmışdı. Görülən işlər sırasında ordunun quruculuğu sahəsindəki tədbirlər böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycan Demokratik Respublikası hökumətinin qərarı ilə 1918-ci il iyunun 26-da ilk hərbi hissə - elahiddə korpus yarandı. Bu qərar Şərqi müsəlman aləmində ilk demokratik hökumətin ordusunu yaratmasına hüquqi əsas verdi. Bunun ardınca ölkədə hərbi mükəllefiyət - orduya çağırış haqqında hökumət tərəfindən fərman verildi. Avqustun 1-də AXC-nin Herbi Nazirliyi təsis edildi. General Səməd bəy Mehmandarov dekabrın 25-də hərbi nazir, general-leytenant Əliağa Şıxlinski nazir müavini teyin edildi. Qısa zaman məsafəsində Azərbaycanda milli ordunun quruculuğunda uğurlar əldə edildi. Bu gün həmin tarixdən bir əsr dən artıq zaman ötür. Tarixi varislik ənənəsinə uyğun olaraq Ümummülli Lider Heydər Əliyevin fərmanı ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə Milli Ordunun yaradıldığı 26 iyun günü Azərbaycan Silahlı Qüvvələri Günü kimi bayram edilir.

AZƏRBAYCAN ORDUSUNUN GÜCÜ DÖVLƏTİN QÜDRƏTİNİN GÖSTƏRİCİSİDİR

Azərbaycan xalqı bu gün torpaqlarını işgaldən azad etmiş xalq olaraq, qürürlə, məğrurluqla yaşayır. Otuz ilə yaxın bir zamanda erməni işğalində olan torpaqlarını azad edən Azərbaycan bu gün yeni bir dövrünə qədəm qoyub. Bütün dünyaya, məsafəsindən, qitəsindən asılı olmayaq, hər bir keşə öz böyüklüyünü, gücünü göstərdi. Əlbəttə ki, ordumuzun gücü, xalqımızın qəhrəmanlığı, xalqıqtıdardır birliyi və en əsası da Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bütün dünyanı təcəccübləndirdən 44 günlük Vətən müharibəsində Zəfer tariximizi yazdıq. Xüsüsile də Böyük Sərkərdəlik, Liderlik bacarığına malik dövlət başçısının rəhbərliyi ilə Milli Ordumuzun qələbəsi qaćılmasız id. Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin möhkəm iradəsi və böyük Sərkərdəliyi sayəsində torpaqlarımız işğalçılardan azad edildi. Əlbəttə ki, Azərbaycan Ordusunun gücü dövlətin qüdrətinin nümunəsidir. Regionun hazırlıqlı Azərbaycan Ordusu en müasir tələblərə cavab verən ordudur. Bu, şübhəsiz ki, Ümummülli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan ordu quruculuğu siyasetinin məntiqi neticəsidir. Hər bir dövlətin müstəqiliyinin, suverenliyinin əsas atributlarından biri de onun silahlı qüvvələridir. Ümummülli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında azadlıq və müstəqillik ideyalarının tam təmin olunması naminə hazırlanın ordu quruculuğu prosesinə xüsusi önem yetirildi. Vurgulamaq yərincə düşər ki, milli ordunun quruculuğu sahəsində Ümummülli Lider Heydər Əliyev həle Sovetlər dövründə müstəqil olmuşlığı zaman Azərbaycanın qəhrəmanlıq ənənələrinin davam etdirilməsini, zəngin hərb tarixinin canlandırmılmasını, gənclərin qəhrəmanlıq ənənələri əsasında tərbiyə edilməsini, görkəmlı hərb xadimlərinin şərəflə yulunun davam etdirilməsini hər zaman diqqət mərkəzində saxlayırdı. Bunun nəticəsi id ki, Sovet illərində Ulu Öndər Heydər Əliyevin respublikaya rəhbərlik etdiyi vaxtlar hərbi xidmətə münasibətə yeni bir baxış formalasdırıldı.

MİLLİ ZƏMİNƏ APARILAN HƏRBİ-TƏŞKİLATI İŞİN ZİRVƏSİ

Sovet dövründə, Ulu Öndər Heydər Əliyevin respublikaya rəhbərlik etdiyi dövrde Azərbaycanda hərb-təşkilatı işlər bir neçə istiqamətdə aparılmışdı. Azərbaycan gənclərinin hərbi xidmətə hazırlanması, onların xüsusi ixtisaslı hərbi hissələrə göndərilməsinə nail

Müzəffər, qalib Azərbaycan ordusu!

olunması məqsədi ilə ardıcıl işlər görüldü. Sovet dövründə azərbaycanlı gənclərin əksəriliyinin arxa xidmət hərbi hissələrinə göndərilməsinin əsas səbəblərindən biri kimi onların rus dilini zəif bilməsi göstərilirdi. Hər il Azərbaycandan texminən 60 min gənc hərbi xidmətə çağırılırdı. Lakin onların çox az hissəsi xüsusi ixtisaslar ödəyən hərbi hissələrə yola salınır. Gənclərin böyük əksəriyyəti isə tətikinti və xidmət hərbi hissələrinə göndəriliirdi. Belə olduğu halda, Azərbaycanda gənclərin hərbi xidmətə hazırlanmasına yeni tələblər irəli sürdü. İlk növbədə, respublika məktəblərində rus dilinin tədrisine diqqət artırıldı, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İstítutu nezdində ibtidai hərbi hazırlıq müellimləri hazırlanıyan fakultə açıldı və hərbi vətənpərvərlik təbiyəsi təcəccübəldirildi. Xüsusi olaraq vurgulayaq ki, Azərbaycan xalqının Ümummülli Lideri Heydər Əliyevin Sovet dövründə diqqət yəttirdiyi məsələlərdən biri de SSRİ Silahlı Qüvvələri tərkibində azərbaycanlı zabitlərin müəsul vəzifələrə irəli çəkilməsi məsəlesi idi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyi dövründə Bakıda iki ali hərbi məktəb var idi. Biri Bakı Ali Ümumqoşun Komandirləri Məktəbi, digeri isə Bakı Ali Hərbi Dənizçilik Məktəbi. Bu məktəblərin hər ikisi İttifaq məqyasında sayılıb-seçilən məktəblərindən idi və təhsil almaq üçün İttifaqın ən müxtəlif şəhərlərindən bu məktəblərə axısbə gəlidlər. Sovet dövründə milli zəmindo aparılan hərb-təşkilat işin zirvəsi Azərbaycanda general Cəmşid Naxçıvanski adına hərbi-internat məktəbinin açılması oldu. C.Naxçıvanski adına Hərbi Lisey Ulu Öndərin diqqət və qayğısı ilə qısa vaxt ərzində ən müasir hərbi təhsil müəssisəsinə çevrildi. Nəticədə orduda peşəkar hərbçilərin sayı da artdı. Bu təhsil ocağını bitirən neçə-neçə gənc Bakının ali hərbi məktəbləri ilə yanaşı, keçmiş SSRİ-nin ali hərbi məktəblərində hərbçi peşəsinə yiyəldildi. İster C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin təşkil edilməsi, isterse də Sovet dövründə azərbaycanlı gənclərin hərbi işə cəlb edilməsinin hansı tarixi əhəmiyyətə malik olduğu XX əsrin sonlarında əyani şəkildə aydın oldu.

CƏNUBİ QAFOAZ REGIONUNDAN ƏN GÜCLÜ ORDU

Bu gün Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin

quruculuğu prosesini Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir və ordumuz inkişaf, təkmilləşmə dövrünü yaşayır. Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı, Prezident İlham Əliyev çıxışlarının birində demişdir ki, müasir müteşəkkil ordu yaradılması Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı qarşısında ən böyük tarixi xidmətərəndən biri olub. Azərbaycan Ordusu qarşida duran bütün vəzifələri həll etməye qadir bir ordudur. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bu gün müasir texnika ilə təchiz edilib, Vətənin müdafiəsinə daim hazır olan yüksək nizam - intizama malik bir quruma çevrilib. Bu gün Qafqazda ən müasir ordu hesab olunan Azərbaycan Milli Ordusu Hərbi Hava və Hava Həcumundan Müdafiə, Hərbi Deniz və Quru qoşunlarından ibarətdir. Bu qoşun növləri potensial rəqiblərini ve bombardmançı təyyarələrlə effektiv mübarizə aparmaq iqtidarındadır. MDB cərçivəsində Azərbaycan hava hücumundan müdafiə qüvvələrinə malik en güclü ölkələrdən sayılır. Bütçə vəsaiti ildən ilə artırılan Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin buna müvafiq olaraq hərbi imkanları da genişləndir. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Silahlı Qüvvələrinin modernləşdirilməsi, müasirleşdirilməsi, eləcə də, maddi-texniki bazasının ən müasir standartlar seviyyəsinə çatdırılması sahəsində kifayət qədər əhəmiyyətli işlər reallaşdırılır. Məhz bunun nəticəsidir ki, Azərbaycan Cənubi Qafqaz regionunda en güclü orduya malik ölkə statusunu daşıyır. Bu gün Azərbaycanda istehsal olunan bir çox hərbi məhsullar ordumuzun potensialının gücləndirilməsində əsas amillərdən biridir. Ölkəmizdə yaradılan 20-dən çox hərbi zavodda müxtəlif adda hərbi təyinatlı müxtəlif məhsullar istehsal olunur. Ölkənin yeni hərbi qüdrəti və üstünlüyü 2016-cı ilin aprel döyüşlərində nümayiş etdirilmişdir. Bu hərbi əhəmiyyətlər ən müasir hərbi texnika ilə təchiz edilmiş Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin döyük əhəmiyyətlərində real üstünlüyə malik olduğunu göstərdi. Füzuli, Cəbrayıllı və Ağdərə rayonlarının işğal altındakı ərazilərinin 2000 hektardan çox hissəsini azad etdi. Həmçinin minlərlə hektar ərazi Azərbaycan Ordusunun tam nəzəretinə keçdi. Beləliklə, Azərbaycan Ordusu dördgünlük Aprel dö-

yüşləri ilə xalqımıza qələbə sevinci yaşadı. Qüdrətli Azərbaycan Ordusunun qarşıya qoyulan istənilən vəzifəni - döyük tapşırığını yerinə yetirməye qadir olduğu bütün dünyaya nümayiş etdirildi. Eyni zamanda, Naxçıvan əməliyyatı Azərbaycan Ordusunun gücünü, hərbçilərimizin rəşadət və cesarətini düşmənə əyani suretdə nümayiş etdi. Bunlarla yanaşı, Azərbaycan hem Aprel döyüşləri, hem də Günnüt zəfəri cərçivəsində zamanı əldə etdiyi şanlı qələbə ilə, eləcə də diplomatik müstəvidə qazandığı üstünlükə öz gücünü göstərdi. Vətənə, dövlətə bağlı olan Azərbaycan Ordusunun Ləletəpədə, Naxçıvanın Günnüt, Qızılıqaya yüksəkliklərində sanıldığı Azərbaycan bayrağını tezliklə erməni işğalında olan torpaqlarımızda da dalgalandıracağına inamımız sonsuz idi. Nəhayət, həmin zaman yetişdi.

Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi güclü dövlət, güclü ordu strategiyası torpaqlarımızın işğaldən azad olmasına ilə neticələndi. Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan Ordusunun işğal altında olan torpaqlarımızı azad etmək məqsədilə zəfer yürüşünə başlaması və qırq dörd gün davam edən hərbi əməliyyatlar nəticəsində Ermənistannın 30 il ərzində qurduğu silahlı qüvvələrini darmadağın edərək qələbə qazanması tariximizə yeni gün olaraq daxil edildi. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən təsdiqlənən mükəmməl hərbi strategiya və taktika döyük meydandanın Azərbaycan Ordusunun "Dəmir yumruq" əməliyyatını sürətə və az itki ilə həyata keçirməyə imkan verdi. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, O, ata vəsiyyətini, Ümummülli Lider Heydər Əliyevin ən böyük arzusunu - Qarabağın mənfur düşmənlerdən, işğalçı ermənilərdən azad olunmasını gerçəkləşdirdi. Ermənilərin qoyub qaçıqlığı hərbi texnikalar, silah-sursatlar bu gün Hərbi Qənimətlər Parkında nümayiş olunur. Vətən mühərribəsində qazanılan zəfer bütün türk dünyasının qələbəsi olaraq dünənya mesajı oldu. Bu gün hərbi əməliyyatlar zamanı istənilən nöqtədə düşmənə sarsıcı zərbələr endirmek qabiliyyətinə malik güclü ordumuz var.

Zümrüd BAYRAMOVA

Dövlətin uğurlu xeyriyyəçilik missiyası - "YAŞAT" FONDU

Hər bir dövlət və cəmiyyət üçün hərbi əməliyyatlarda iştirak edən şəxslərin müharibələrdən sonra mövcud durumu, şəhid və qazi ailələrinin sosial-psixoloji vəziyyəti önemlidir. Bu kimi çağrışların öhdəsindən, məhz sözün əsl mənasında, bütün parametrlərinə görə sosial dövlət kriteriyalarına cavab verən və siyasetində əsas amil vətəndaş olan dövlətlər gəlir. Azərbaycan son 30 ildə olduğu kimi, Vətən müharibəsindən sonra da Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda canını fəda etmiş şəhidlərimizin ailələrinə və müharibə iştirakçılarının qayğı olmasına yüksək seviyyədədir.

Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın müvafiq göstərişlərinə əsasən, dövlət qurumları bu kategoriyadan olan insanların problemləri ilə yaxından maraqlanır, problemlərinin aradan qaldırılması üçün mütəmadi olaraq tədbirlər həyata keçirilir. Prezident İlham Əliyev tərəfindən bu istiqamətdə imzalanan Fərman və Sərəncamlar, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın şəhid ailələrinə və müharibə əllilərinə mərhəməti, qayğısı coxsayı ailələrə böyük sevinc bəxş etmək yanaşı, təqdirətiylə qalın kimi qymətləndirilir. Bu gün şəhid ailələrinə, müharibə əllilərinə və veteranlarına göstərilən hərəkəli qayğı nümunəvi xarakter daşıyır. Şəhid ailələrinin, müharibə əllilərinin, vətənranlarının sosial ehtiyaclarının dövlət tərəfindən ödenilmesi, həmçinin Vətən uğrunda öz canından keçmiş şəhidlərin və Qarabağ müharibə əllilərinin övladlarının təhsil haqqından azad edilməsi, eyni zamanda, bu insanların mənzil və avtomobil lərə təmin olunması da ölkə içtimaiyyəti tərəfindən yüksək minnətdərliqlə qarışılır. Bu gün də bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlər sistemi və ardıcıl xarakter daşıyır. Belə ki, bu insanların mövcud problemləri daima ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən səxən diqqət mərkəzində saxlanılır və onların həlli məqsədilə bütün zəruri tədbirlər müntəzəm olaraq həyata keçirilir.

YAŞATMAQ ÜÇÜN "YAŞAT" FONDU

Şəhid ailələri və qazilərin qayğıları daim Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın diqqət mərkəzindədir. Bu gün Azərbaycan vətəndaşları, xarici əllilərdə yaşayış soydaşlarımız, ayrı-ayrı 1 şəxslər və şirkətlər xalqımızın xeyriyyəchilik, humanizm amallarından qaynaqlanan prinsiplərə uyğun olaraq təmənnəsiz yardım ənənələrini davam etdirir, şəhid ailələrinin, hərbi əməliyyat iştirakçılarının zəruri ehtiyaclarının təmİN edilməsinə xüsusi həssaslıqla yanaşır və hər bir vətəndaş bu məsələyə öz dəyərli töhfəsini verməyə çalışır. Məhz bu reallığı nəzərə alaraq, şəhid ailələrinin, hərbi əməliyyatlar neticəsinə əlilliyi məyyən olunmuş şəxslərin sosial müdafiəsi sahəsində dövlət tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərə əlavə dəstək verilməsi istiqamətdə vətəndaş cəmiyyəti təşəbbüslerinin reallaşdırılması xidmət edən, bunun üçün müvafiq platformanın yaradılması, habelə şəhid ailələrinin və qazilərin qayğıları ilə bağlı işlərin daha səmərəli və çəvik aparılması məqsədilə

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 2020-ci il 8 dekabr tarixli Fərmanı ilə "Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün müdafiəsi ilə əlaqədar yaralananların və şəhid ailələrinin təminatına təmin fondu ("YAŞAT" Fondu) yaradıldı. Bu Fərman Azərbaycan Prezidenti tərəfindən bəyan olunmuş "Həyata keçirdiyimiz siyasetin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşları" dayanır" şurğının təcrübədə yüksək seviyyədə reallaşdırılmışının eyanı sübutudur. Bu gün cəmiyyət və dövlət birlininin təcəssümüne چevrilmiş Fondu fəaliyyəti qazilərimizin xarici əllilərdə müalicələrinin təşkili, eyni zamanla, şəhid ailələrinin ve qazilərimizin məşət şəraitinin dəha da yaxşılaşdırılması məqsədilə işlərin görülməsinə özündə ehtiva edir. Cox müterəqqi addimlardan biri olan "YAŞAT" Fondu həm ölkə daxilindən, həm də xarici əllilərdən ianələr edilməsi bu qurumun maddi resurslarının genişlənməsinə istiqamətlənmişdir. Fondu təşəbbüsü ilə şəhid ailələri və qazilərlərə görüşlər keçirilir, onların ehtiyacları müəyyən edilir və mövcud problemlərin həlli istiqamətində müvafiq addimlar atılır. Təqdirətiylə hələ ki, Fondu öz fəaliyyətində şəffaflıq rəhbər tutmaqla, cəmiyyətə əqəm hesabatları təqdim etməklə bu nəcib təşəbbüsün davam etdirilməsini hədəfliyir. Belə ki, işinin təşkili "ASAN xidmet" də çalışan şəhid ailələrinin üzvlərinə və qazilərimizə həvəs olunmuş "YAŞAT" Fondu daxil olan vəsait ilə əlaqədar məlumatlar mütəmadi qaydada ictimaliyətə təqdim olunur. Büttövlükdə, bu gün cəmiyyətə Fondu şəffaf fəaliyyəti dövlətə ictimal etibarı artıran əlavə bir mexanizm kimi dəyərləndirilir.

"BU SAHƏDƏ AZƏRBAYCAN DÜNYA MIQYASINDA ÖZ MODELİNİ ORTAYA QOYUR"

President İlham Əliyev yerli televiziya kahallarına müraciət zamanı şəhid ailələrinə, Qarabağ müharibəsinin iştirakçıları və qazilərlərə göstərilən dövlət qayğılarından danışaraq bildirib ki, bu sahədə Azərbaycan dünya miqyasında öz modelini ortaya qoyur və bu kategoriyadan olan insanların üçün Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən davamlı olaraq müasir tətəblərlərə cavab verən fərdi və çoxmənzilli yaşayış binalarının tikilib istifadəyə verilməsi bunun eyanı təsdiqidir: "Mən bütövlükdə deyə bilərem ki, bu sahədə Azərbaycan dünya miqyasında öz modelini ortaya qoyur. Çünkü dünyada bir çox əlkələr müharibə şəraitində olublar. O əlkələrin təcrübəsiniz biz bilirik, öyrənirik. Görürük ki, Azərbaycanda şəhid ailələrinə, qazilərə və mü-

haribədən eziyyət çekmiş insanlara göstərilən diqqət doğrudan da nümunəvi sayila bilər. Çünkü ele təşəbbüsler ireli sürülür ki, başqa əlkələrdə biz buna rast gəlmirik. Misal üçün, şəhid ailələrinə, müharibə əllilərinə dövlət tərəfindən mənzillerin verilməsi. Bu, bizim təşəbbüsümüz idi. Bu gün qədər bu kateqoriyanın 10 minə yaxın insan mənzillərlə təmin edilib. Minik avto-

şəhid övladının adına 5000 AZN məbleğində depozit hesabı açılıb. Təhsil, peşə hazırlığı və yaradıcı potensialın inkişafı xərcləri istiqaməti üzrə şəhid ailə üzvlərinin 176 və yaralıların 39 müraciəti olmaqla ümumilikdə 215 müraciət təmin edilib. Fondu təşəbbüsü ilə təhsil haqqının qarşlanması üzrə təhsil müəssisələri tərəfindən 254 637.99 AZN vəsait qarışılıb. Təhsil haqqı

də hər düşərgədə uşaqlar üçün eyləncə saatları, öyrədici telimlər, teatrlar, öz sahəsində müsbət imicə malik olan peşəkarlarla, qurum rəhbərləri ilə görüşlər, ekskursiyalar, habelə psixoloqların iştirakı ilə telimlər, konsultasiyalar və müğənnilərin iştirakı ilə konsern proqramları həyata keçirilib. Hər düşərgə ümumilikdə 6 gün 5 gecəni əhatə edib. "YAŞAT" Fonduunun, Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin təşkilatçılığı, Bank Respublikanın dəstəyi və "ASAN Könüllüləri" Təşkilatının tərəfdarılığı ilə 2022-ci ilin 27 may-30 may tarixlərində Qəbəldə "YAŞAT" idman düşərgəsi keçirilib. Layihəde Kürdəmir, Balakən, Şəki, Qəbələ, Şamaxı və İmişlidən olan, idmana maraqlı olan şəhid övladlarını əhatə edib. Layihə çərçivəsində 8-13 yaş aralığında 22 şəhid övladı Qəbələ Olimpiya və İdman Kompleksində peşəkar məşqçi həyati tərəfindən futbol, taekvando, qaydasız döyüş, cüdo, boks, gimnastika və digər idman növlərinin məşqlinə cəlb olunublar. Eyni zamanda onlar Azərbaycan kubokunun final görüşündə futbolçularla birgə meydana çıxmışdır. Layihənin esas məqsədi uşaqların hərtərəfi inkişafını təmin etməklə yanaşı daha parlaq gələcək əldə etmələrinə dəstək olmaq, idmana maraqlı artırmaq, onların asudə vaxtlarını daha səmərəli və əyləncəli keçirmələrini təmin etməkdir. Bir sözə, yuxarıda qeyd edilənlər bir daha onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan dövləti üçün ikinci Qarabağ müharibəsinə qədər olduğunu kimi, indi de əsas prioritət vətəndaşlara, əlxüsus şəhid ailələrinə və qazilərlərə dövlət qayğısının göstərilməsidir. Bir sözə, həm dövlət, həm Heydər Əliyev Fondu, həm də "YAŞAT" Fondu tərəfindən şəhid ailələrinin və Qarabağ qazilərinin, eləcə də onların ailə üzvlərinin sosial təminatının gücləndirilməsi ilə bağlı mühüm işlər uğurla davam etdirilir, bu sahədə sistemli və kompleks tədbirlər həyata keçirilir. Bütün bunlar bir daha təsdiq edir ki, sosial cəhətdən həssas əhalilərinin, o cümlədən əlilliyi olanların, şəhid ailələrinin, müharibə əllilərinin və veteranlarının, minnə qurbanlarının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi Prezident İlham Əliyevin sosial siyasetinin əsas tərkib hissəsidir. Bu gün uğurla aparılan sosial siyaset kursu və görülen işlər təsdiqləyir ki, dövlət hər zaman bu kateqoriyanın olan insanların yanındadır. Ümumilikdə, əhalisinin sosial müdafiəsinin təmin ediləsi müstəqil Azərbaycan dövlətinin qarşısında duran strateji vəzifələrden biridir. Dövlət daim öz vətəndaşına qayğı ilə yanaşır, onun rifahının yüksəldilməsini, sosial problemlərinin həllini prioritet vəzifə kimi görür və bu istiqamətdə məqsədyönlü siyaset həyata keçirir. Əliyevin şəhid ailələrinin və müharibə əllilərinin şəhidlərinin, qayğısı coxsayı ailələrə böyük sevinc bəxş etməkle yanaşı, həm də bu kateqoriyalı insanları, onların ailələri ilə tez-tez görüşləri, onların problemləri ilə maraqlanması bir daha dövlətin öz vətəndaşına qayğısının göstəricisidir. Bu, hər zaman belə olub, bundan sonra da belə olacaq.

"YAŞAT" FONDUNUN 1 İL: HANSI İŞLƏR GÖRÜLÜB?

"YAŞAT" Fonduun 23 iyun 2022-ci il tarixinədək Fondu hesabına 73 781 435.79 vəsait mədaxil olub. Ölkə ərazisində 2 927 şəhidin ailə üzvləri, habelə 5 599 yaralı olmaqla ümumilikdə 16 966 şəxslər görüşülüb, və 12 526 şəxsin 26 616 müraciəti icra üçün öhdəliyə götürülüb. Reallaşmış ödəniş sayı 21 848-dir. Fondu fəaliyyət istiqamətləri üzrə 61 114 757.86 AZN məbleğində vəsait xərclər. Qalıq vəsait isə 12 666 677.93 AZN təşkil edir. Xərclərin vəsətən meşit şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqaməti: 36 892 200.00 AZN, təhsil, peşə hazırlığı və yaradıcı potensialın inkişafı xərcləri: 546 346.40 AZN, istehlak kreditləri və digər borc öhdəliklərinin qarşılması: 6 336 540.51 AZN, müalicə və psixoloji dəstək xərclərinin ödeniləsi: 17 339 670.95 AZN olub. Həmçinin, meşit şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqaməti üzrə şəhid ailə üzvlərinin 4 417, itkin ailə üzvlərinin 7 və yaralıların 5 791 müraciəti olmaqla ümumilikdə 10 215 müraciət təmin edilib. 27 sentyabr 2020-ci il tarixinən sonra dünyaya gələn 102 şəhid övladı ilə bağlı Fondu tərəfindən həyata keçirilən "Onlar bize emanət" layihəsi çərçivəsində yeni doğulmuş şəhid övladlarının zəruri xərclərinin qarşılması məqsədi ilə 1 000 AZN məbleğində maddi yardım edilib və şəhid övladlarının adına 5 000 AZN məbleğində depozit hesabı açılıb. Hər iki valideyini itirən 7

şəhid övladının adına 5000 AZN məbleğində depozit hesabı açılıb. Təhsil, peşə hazırlığı və yaradıcı potensialın inkişafı xərcləri üzrə şəhid ailə üzvlərinin 176 və yaralıların 39 müraciəti olmaqla ümumilikdə 215 müraciət təmin edilib. Fondu təşəbbüsü ilə təhsil haqqının qarşlanması üzrə təhsil müəssisələri tərəfindən 254 637.99 AZN vəsait qarışılıb. Təhsil haqqı

İSTEHLAK KREDİTLƏRİ VƏ DİĞƏR BORC ÖHDƏLİKLƏRİNİN QARŞILANMASI

İstehlak kreditləri və digər borc öhdəliklərinin qarşılması istiqaməti üzrə şəhid ailə üzvlərinin 832, itkin ailə üzvlərinin 3 və yaralıların 1 166 müraciəti olmaqla ümumilikdə 2 001 müraciət təmin edilib. Fondu təşəbbüsü ilə borc öhdəliyinin qarşılması üzrə müəssisələr tərəfindən 125 926.74 AZN vəsait qarışılıb. "YAŞAT" Fondu və "ASAN Könüllüləri" Təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə 2021-ci ilin 12 iyul tarixindən 2021-ci ilin 28 avqust tarixinədə 3 fərqli yaş qrupunu əhatə edən şəhid övladları üçün Lənkəran şəhərində, "Springs Wellness Resort" hotelində ümumilikdə 211 usaqı əhatə edən 6 düşərgə təşkil edilib. Layihə çərçivəsində **RƏFIQƏ KAMALQIZI**

Gültəkin Hacıbəylinin missiyası ölkəmizin imicinə zərbə vurmaqdır

Yaxşı bir deyim var: "Ya olsun kimi görün, ya da göründüyün kimi ol." Əslində bu deyimin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, bir yolun, bir əqişdən, el dili ilə desək, bir üzün olsun.

Amma bu fikirləri Azərbaycana qənim kəsilməmiş, xalqımıza, dövlətimizə, müstəqilliyimizə qarşı hər gün xeyanet edən bir qrup qaraguruha aid etmək olmur. Nə göründükləri kimi ola bilirlər, nə de ki, olduqları kimi görүne bilirlər. Belələrindən biri de Gültəkin Hacıbəyli dir. O Gültəkin Hacıbəyli ki, deputat olanda iqtidarı "tərəfdarı" idi ve ölkədə keçirilən siyasi kampaniyalarda təbliğatçı olaraq ön sıralarda dayanırdı. Məqsədi isə xalqa, dövlətə xidmət deyil, şəxsi mənafeyini güdmək, "dövlətin" qorumaq, varlanmaq imiş. Təbii ki, bu fikirlər irəli sürülen mülahizələr deyil. Bütün bu deyilənlər zamanın sübut etdiyi reallıqlardır. Belə ki, jurnalist araşdırmaları nəticəsində Gültəkin Hacıbəylinin Bakı şəhərində ayrı-ayı 5 ünvanda mənzillerinin, Goranboy rayonunda 400 kv. metr sahəsi olan nəhəng villasının, Goranboy, Şamaxı, Abşeron rayonlarında və Bakının müxtəlif kəndlərində çoxlu sayıda hektarlarla torpaq sahələrinin olduğu üzə çıxmışdı.

Deputat adından istifadə edərək böyük həcmde var-dövlət, mal-mülk edə etmiş bu şəxsin qanunsuz əməlləri üzə çıxan kimi ikinci və əsas "üzü" de bəlli oldu. Deputatlıq əldən geden kimi Gültəkin Hacıbəylinin "demokrat", "haqq-ədalət" tərəfdarı olmaq "hissləri" qəflətən oyanaraq əsl simasını ortaya qoydu. Şəxsi maraqlarını xalqın maraqlarından hər zaman üstün tutan, hər an satqınlıq missiyasını yerinə yetirən Gültəkin Hacıbəyli əsl yerini taparaq xeyanətkarlar şurasının rehbərləri Əli Kərimli və Cəmil Həsənlilərin "limanında yan aldı". Əslində Gültəkin Hacıbəyli buraya gələndək bir sira müxalif partiyaların qapısını döymüş və hamisindən da rədd cavabı almışdı. Nəhayət öz ətrafına və liderinə belə xeyanet etmiş Əli Kərimlinin yanında qərərləşməsi heç de təsadüfi deyil. Çünkü bunların cəmləşdiyi yer milli xeyanətkarlar şurasıdır. Gültəkin Hacıbəyli və adı çəkilən digərləri heç vaxt sağlam mübarizə, sağlam müxaliflərinə olduğunu anlaya bilməyiblər. Zamanla da öz hərəkətləri ilə özlərini ifşa ediblər. Düşüncə, yanaşma tərzləri sağlam olmadığı üçün müxtəlif çirkin oyulurlara gedib, anti-Azərbaycan dairələrinin elində oyunağa çevriliblər. Çünkü bunlar üçün müqəddəs heç bir şey yoxdur. Amalları isə satqınlıq və xeyanətkarlıq edərək ölkəmizə, xalqımıza, dövlətliyimizə zərbə vurmaq məqəbulində şəxsi mənafələrinə nail ola bilməkdir. Teki ermənipərest ağalarından "müqəddəs missiyalara" görə aldiqları mükafatları kəsilməsin.

Gültəkin Hacıbəylinin xarakterini müyyənələşdirmək üçün onun deputat olanda və deputatlığı əlindən çıxanda səsləndirdiyi fikirləri müqayisə etmək kifayət edir. Deməli, Gültəkin Hacıbəyli deputat olarkən səlahiyyətlərindən xalq üçün deyil, şəxsi mənafeyi üçün sui-isifadə edərək törətmış olduğu qanunsuzluqlar, iyrənc hərəkətlərən deputat olmayanda da el çəkə bilməyib. Görünür problem şəxsi xislətdədir. Belə ki, Gültəkin Hacıbəyli yaxın qohumu olan bir qadından borc adı ilə külli miqdarda pulunu almış və qaytarmaqdan intina etmişdir. Bu hal məh-

Cavid Osmanov
Yeni Azerbaijan
Partiyasının idarə Heyətinin
üyvü, milli vəkili

kə-
mə predmeti olmuş, özünü haqq-ədalət, düzgənlük tərefdari kimi cəmiyyətə teqdim etməye çalışan xanım Hacıbəylinin faktlarla ifşası ilə nəticələnmişdir. Hələ bu şəxsi zəminda kiməsə qarşı edilmiş bir yaramazlıqdır. Dövlətə, xalqa, ölkəyə qarşı edilen yaramazlıqlar da bir deyil, iki deyil. Sədəcə Vətən müharibəsi dövründə Gültəkin Hacıbəylinin təmsil olunduğu xeyanətkarlar şurasının yaramaz əməllerini qeyd etmək kifayət edər. Bunlar erməni tərefindən heç də fərqli olmayaqərək dezinformasiyalar yayır, Ordumuzun irəliləmədiyi bildirir, çoxlu sayıda yüksək rütbeli zabitlərin şəhid olduğunu və itki sayının həddindən çox olduğu haqqında əsassız paylaşımalar edir və bununla da xalqda və orduda ruh düşgünlüyü yaratmağa çalışırlar. Hərbi əməliyyatlar bitdikdən dərhal sonra müxtəlif vasitələrlə Azərbaycanın qələbəsinə kölgə salmağa və əldə edilən böyük uğurları dəyərdən salmağa çalışırlar. İndi isə müqəddəs şəhid ailələrinin üzvləri və qazilərimiz üzərindən öz çirkin niyyətləri üçün istifadə etməyə çalışırlar.

Bu "düzgənlük ilahəsinin" xarici dairələrə dissidentlik eləməkdən tutmuş, qərəzindən Azərbaycan adını təhqir edərək "zombieland" adlandırmaga kimi bir çox yaramaz əməllerini sadalamaq olar. Özünü xalq, ölkə təessübəsi kimi qələmə verməyə çalışan o Gültəkin Hacıbəylidir ki, dünya bazarında neftin qiyməti kəskin ucuzlaşandası icimai qaydada şadyanalıq edir, eyni düzərgədə olan digər xeyanətkarlarla təbrik unvanlayırdı. Bir gün eşitsək ki, anti-millî şurada sədrlik uğrunda Cəmil Həsənli, Əli Kərimli və Gültəkin Hacıbəyli arasında mübarizə başlayıb bu heç de təeccübü olmaz. Çünkü bunların həyat amalları elə xeyanətkarlıqdan ibarətdir.

Hər addımda özünü ifşa edərək çoxüzlü biri olduğunu isbatlayaraq şəxsi qərəz və hikkəli hərəkətləri ilə özü haqqında insanlarda ikrəh hissəleri yaradır. Özünü peşəkar siyasetçi hesab edən Gültəkin Hacıbəyli sosial şəbəkə istifadəçiləri tərefindən daha çox trol "siyasetçi" kimi tanınır.

Olsun ki, Gültəkin Hacıbəyli xalqı sadələvh bilir və elə hesab edir ki, onun müxalif obrazında oynadığı rol alqışlanır. Xeyr, əsl! Hər kəs çox gözəl bilir ki, onun missiyası ermənipərest dairə və fondlardan aldığı qrantlar məqəbulində ölkəmizin imicinə zərbə vurmaq, xalqımızı aşağılamaq və davası məşhur lətifədə deyildiyi kimi "yorğan davasıdır". Odur ki, maddiyatnamə mənəviyyatı unutmaq olmaz. Gültəkin Hacıbəyli hər şeyi unuda bilər, xalq isə unutmur.

Poetik fikir salnaməsinə yeni səhifələr yazan şair

Dövlət başçısının Sərəncamı ilə Rəsul Rzanın ev-muzeyi yaradılacaq

Azərbaycanda milli-mənəvi dəyərlərimizə dövlətimiz tərəfindən diqqət və qayğı davamlıdır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev hər zaman Vətənin dəyərlə ziyanlarının xatirəsinin abədiləşdirilməsinə, onların yaradıcı ır-sının qorunaraq gələcək nəsillərə çatdırılmasına xüsusü diqqət yetirir və bu istiqamətdə müxtəlif sərəncamlar imzalayır, göstərişlər verir.

Bu günlərdə Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmlı nümayəndəsi, Xalq şairi, Dövlət Müdafatı laureati Rəsul Rzanın ev-muzeyinin yaradılması haqqında imzaladığı Sərəncamı böyük sənətkar, yaradıcılığına olan diqqətin nümunəsidir. Vurğulanmaq yerinə düşər ki, Azərbaycan mədəniyyətinin Üzeyir Hacıbəyli, Hüseyin Cavid, Cəlil Məmmədquluzadə, Məmməd Seid Ordubadi, Cəfər Cabbarlı, Bülbül, Səməd Vurğun, Niyazi və digər nəhəng simalarının memorial-xatirə, mənzil, bölgələrdə tarix-diyarşurasıq muzeyləri məhz ulu öndər Heydər Əliyevin şəxsi təşəbbüsü sayesində yaradılıb. Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərefindən müzey işinin inkişafı üzrə müyyən edilmiş prioritətlər bu gün Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyev tərefindən uğurla davam etdirilir. Sərəncama əsasən, Rəsul Rzanın Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafında müüm xidmətlərini nəzərə alıraq Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Rəsul Rza küçəsi 21/26, mənzil 18 ünvanında Rəsul Rzanın ev-muzeyinin yaradılacaq. Rəsul Rza milli poetik fikir salnaməsine yeni səhifələr yaranın novator sənətkar kimi böyük şöhrət qazanmış, ana dilinin zənginliklərindən uğurla faydalansıdır.

"Poeziya zəhmət və ilhamdır" avtobiografik qeydlerində R.Rza öz tərcüməyi-halına nəzər salaraq belə yazır: "Deyilənə görə, mən 1910-cu ildə mayın 19-da anadan olmuşam. Deyilənə görə deyirəm, cənubi bu tarix düzgün olmaya bilər. Anadan olduğum ili və günü bəbam əlyazması Quranın səhifələrindən birində qeyd edibmiş. Babamın dəfn edən zaman (mən onda üç-dörd yaşım olardı) Quran yoxa çıxbı".

Uşaqlıq yaşlarından dövrü mətbuatla yaxından tanış olan R.Rzanın mənəvi təbriyəsində bu amillərin müüm rolü olmuşdur. O, uşaqlıqdan ədəbi söhbətlərin getdiyi bir ailədə təbribə almışdır. Şair hələ uşaqlıqdan Məhəmməd Füzulinin, Xurşidbanu Natəvanın, Mirzə Ələk-

ləbəyə inamını, humanizmini əks etdirən əsərlər yaratmış, 1942-ci ildə "Vətən", "Ölməz qəhrəmanlar", 1943-cü ildə "İntiqam! İntiqam...", "Qəzəb və məhəbbət" və "Vəfa" adlı şeir, hekayə və oçerkələr kitablərini nəşr etdirmişdir. Qələm dostunun yaradıcılığına yüksək qiymət verən Xalq şairi Səməd Vurğun o illərdə qeyd edirdi: "Rəsul Rza romantik bir qəlbə yazdığı "İntiqam" şeiri ilə insanların, yerləri və göyleri, dağları və daşları belə intiqama-faşist cəlladlarının başına od yağıdılmaga çəgirdi".

Onun fəlsəfi lirikası da diqqəti çəkendir. R.Rzanın bu poeziyasında "Rənglər" silsiləsinin ayrıca yeri vardır. Silsilə ilk dəfə 1962-ci ildə "Azərbaycan" jurnalında dərc olmuşdur. Silsilənin bu nəşri 27 şeirdən ibarət idi və bu həcmdə şairin "Duyğular və düşüncələr" kitabına daxil edilmişdir. Silsilə dərhal ədəbi təqiqdə kəskin təqiqdə qarşılandı. Lakin şair bu təqiqlərdən geri çəkilmədi; bir daha silsiləyə qayıtdı; onun "Qırmızının ümidi çaları", "Firuzəyi", "Qırmızının inam çaları", "Mavinin təselli çaları", "Sürməyi", "Saman sarısı" poetik mətnlərini yazdı və bu yeni şeirlər "Dözüm" kitabına daxil edildi. Bütövlükdə silsilə 33 şeirdən ibarətdir.

Bakı kinostudiyasında ssenari şöbəsinin reisi, Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının müdürü, Azərbaycan Sovet Yazıçıları İttifaqının sədri, Bakı kinostudiyasının müdürü, kinematoqrafiya idarəsində rəis, Azərbaycan SSR kinematoqrafiya naziri, Azərbaycan Sovet Ensiklopediyasının baş redaksiyasının baş redaktoru, Ümumdünya Səhhi Müdafiə Komitəsi Rəyasət Heyətinin üzvü, Afrika və Asiya Ölkəleri Sovet Həmşərlik Komitəsi rəyasət heyətinin üzvü və respublika üzrə sədri, SSRİ Yazıçılar İttifaqı rəyasət heyətinin üzvü, "Novost" Mətbuat Agentliyinin Azərbaycan şöbəsi idarəsinin sədri, Azərbaycan Respublikası Ali Sovetiñin (VII çağırış) deputati, Azərbaycan KP təftiş komissiyasının üzvü seçilmiş, Lenin və SSRİ Dövlət mükafatları komitəsinin üzvü olmuşdur.

Bele bir yaradıcılıq yolu keçən və ictimai fəaliyyəti ilə diqqətdə olan şairin - Rəsul Rzanın ev-muzeyinin yaradılması haqqında dövlət başçısının Sərəncamı yarım əsrə yaxın dövr ərzində daim yüksək bədii dəyeri ilə seçilən çox sayıda əsərlər yaratmış, eyni zamanda ölkənin ictimai və mədəni həyatında yaxından iştirak edərək, genişmiqyaslı dolğun fəaliyyəti ilə tanınmış sənətkara olan diqqətin bariz nümunəsidir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Qurban bayramında nələrə diqqət edilməlidir?

DİN XADİMİ AÇIQLADI

İyul ayının 9-10-u Azərbaycanda Qurban bayramıdır. Qurban bayramı islamın ən gözəl bayramlarındandır. Bu bayramın xüsusi yeri və məqamı var. Paylaşmaq, bölgüşmək, qardaşlıq, doğmaliq bayramıdır. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədr müavini Hacı Fuad Nurullayev bildirib.

Onun sözlərinə görə, Qurban bayramının çox savab və vacib əməlləri vardır: "Bu bayramın tarixine nəzer salsaq görərək ki, İbrahim peygəmbər Allahın imtahanı ile sınağa çekişir. İbrahim peygəmbər öz övladını Allah yolunda qurban verməyə hazırlaşır. Bu zaman Allah oğlunun əvəzinə mələklər tərəfindən bir qoç göndərir. Allah İbrahim peygəmbərin inancına bələd olur. Bu gündən sonra da Qurban bayramı qeyd edilir. Bu bayram onu tələb edir ki, kimin maddi vəziyyəti yaxşıdırsa həmin ərefədə qoç kəsə biler. Qurbanlıq bayramında qoçdan kiçik heyvanın kesilməsi düzgün deyil. Qoç, keçi, inek, dəvə kimi heyvanlardan qurban kəsmək buyurulur. Qurbanlıq 3 gün davam edir və bu günlər ərzində qurban kəsmək olar. Qurban kəsən şəxs qurbanını 3 hissəyə bölməlidir. Bir hissəsi özünü olur, digər iki hissəsi isə yoxsula, feqir-fugaraya paylanılır. Amma qurbanın yaxşı ətinin özüne götürüb, digər hissələrini paylamaq düzgün deyil. Hər bir hissəni bir pay kimi bölüşdürülməlidir. Çalışmaq lazımdır ki, sağlam heyvan seçilsin, kök olsun. Qurban eti kilo-kilo satılmaz. Ət dükkanlarından da kilo ilə qurban eti almaq düzgün deyil. Bu ərefədə Qurban bayramı namazı da qılınır. İstəyən şəxslər bu günlərdə Qurban namazı qila bilər".

Abutel İlhamqızı

Bazar yanır...

Vallah, mənə elə gəlir ki, havalar isindikcə bazar da-ha çox yanır. Siz necə, bu cür düşünürsünüz? Adama elə gəlir ki, o biri fəsillər heç belə olmur. Niyə yayda belə olur axı? Məgər yayda daha çox yeyirik, ona görə, yoxsa havanın istisina görə? Bilmirəm, nəyə görə, amma vallah bazar yayda yanır. Bu yaysa od tutub yanır...

Yanmaqdən səhbət düşmüşkən, o gün elə bir hadisə baş verdi ki, vallah, dilim qurudu. Bilmədim bazarın gününe yanım, yoxsa bu insanların. Mən söyləyim, siz dinləyin, bəlkə bu səhbətdən siz bir şey anlaya biləsiniz.

O gün qonşulardan biri bazzardan gəldi. O biri qonşu: -Məmmədqulu haradan gəlirsən bu istidə?

Məmmədqulu: -Ə, qardaş, haradan gələcəyəm, bazzardan. Şəhərin sübhündən durub getmişəm. Dədim bəlkə bu rayonlardan meyvə-tərəvəz getirənləri yaxalaya bilərəm, bu uşaqlara bir həftəlik bir az yeməli ala bilərəm. Onu da ki, getməyinə getdim, amma onları tapa bilmədim ki, bilmədim. Nə bilim axı gəlib harada dayanırlar, gətirdiklərini haradan verirlər bu alverçilərə. Yox ey, belə olmaz, gərek öyrənib gələn həftə yenə gedəm, yoxsa baha qiymətə nə qədər meyvə-tərəvəz alım ki, mən yazıq, bu uşaqların qarnı doysun. Vallah, bazar yanır, isti bir tərəfdən, qiymətlər bir tərəfdən, bazar yanır. Yanaçaq, qalacاقlıq yaman güne.

Məmmədqulu kişi bunu demişdi ki, qonşu Fəttah başlıdı şivənə: -Ə, necə yani bazar yanır. Ə, Məmmədqulu, sən ne vicdansız adammışsan, gördün bazzar yanır, ele qoyub gəldin, bir kəmək ederdin də. Boş-boş buralarda gəzinə, qoymazdın da bazu yanmağa. Gedib bircə alıb getirib yeməye cansınız. Bazar orda od tutub yanır, bu qayıdib gəlib bura.

"Bu sənədlər iki ölkə arasında uğurlu əməkdaşlıq üçün güclü bazadır"

"Özbəkistan və Azərbaycan arasındakı diplomatik əlaqələrin banisi Ulu Önder Heydər Əliyev olmuşdur. 1997-ci ildə ümummilli liderin Özbəkistana rəsmi səfəri münasibətlərin inkişafında yeni mərhələnin başlanğıcını qoydu. Səfər çərçivəsində 19 adda müxtəlif sənədlər imzalanmışdı ki, bu həmin dövr üçün çox əhəmiyyətli oldu. Belə ki, bu sənədlər içərisində Azərbaycan və Özbəkistan arasındakı əməkdaşlığından da inkişaf etdirilməsi, dostluq və tərəfdəşliq münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi haqqında müqavilə böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bu sənədlər iki ölkə arasında uğurlu əməkdaşlıq üçün güclü fundamental baza yaratdı". Bu sözələri SİA-ya açıqlamasında deputat Müşfiq Cəfərov deyib.

Onun sözlərinə görə, ümumiyyətə, bu qarşılıqlı səfərlər iqtisadi əməkdaşlığın inkişafına, o cümlədən qarşılıqlı mal dövriyyəsinin artırılmasına, nəqliyyat və energetika məsələlərinə, habelə humanitar və mədəni əlaqələrin genişləndirilməsinə şərait yaradıb: "Özbəkistan Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında iki-tərəflü əməkdaşlıq üzrə müstərək hökumətlərarası komissiyanın fealiyyəti ölkələrimiz arasında ticarət-iqtisadi əməkdaşlığın inkişafına böyük töhfə verib. Bu güne kimi Azərbaycanla Özbəkistan Respublikası arasında

100-ə yaxın müxtəlif sahələri əhatə edən sənədlər imzalanmışdır.

Bu gün dövlət başçısı geniş tərkibli nümayəndə heyəti ilə Özbəkistana rəsmi səfər edib. Hər iki ölkənin "strateji tərəfdəşliginin dərinləşdirilməsi və hərtərəflü əməkdaşlığının genişləndirilməsi haqqında Beyannamə" imzalanıb. Həmçinin, kənd təsərufatı və nəqliyyat, iqtisadiyyat və müdafiə məsələləri ilə də bağlı sənədlər imzalanıb. Mən deyə bilərəm ki, Özbəkistan dövləti son zamanlar öz inkişafı ilə digər dövlətləri yaxşı mənada təecübənləndirir. Mən özüm bir müddət əvvəl dəst ölkəyə səfər etmişdim, həqiqətən gör-düyüm mənzərə məni çox sevindirdi. Tehsilə verilən dəyər haqqında danışılmağa dəyər. Düşünürəm ki, bundan sonra Özbəkistanın inkişafı Azərbaycanla birgə əməkdaşlıq çərçivəsində davam edəcəkdir".

Deputat sözərinə belə davam edib: "Görüş zamanı Özbəkistan prezidenti cənab Şavkat Mirziyoyev bu il birə Özbəkistan-Azərbaycan turizm yarmarkasına keçirilmesini təklif edib. Bildiyimiz kimi Özbəkistan çox zəngin mədəni irsə, qədim abidələrə və tarixə malikdir. Düşünürəm ki, turizm sahəsində ortaq bir fəaliyyətin reallaşması hər iki ölkənin iqtisadi potensialına müsbət təsir edəcək. Mən bu səfərin böyük nəticələri olacağına inanırıam. Bundan sonra hər iki ölkənin münasibətlərində real ciddi irəliləyişlər olacaqdır".

Ayşən Vəli

FELYETON

Kişi danışır, gözlərindən od püsküdü. Yazıq Məmmədqulu kişi isə seherin korundan ac-susuz evden çıxıb, indice yorğun-arğıq qayıdış gəlib, gel başına gələnə bax. Fəttah kişi danışdıqca Məmmədqulu kişisinin gözləri dörd olur, yazıq bilmirdi ki, bu kişiye nə desin, necə anlatsın. Bu, məmkün də deyildi. Çünkü Fəttah kişisinin Məmmədqulu kişiye aman verəcəyi əsla gözle nilmirdi.

Nə isə ki, artıq buraya toplaşanların sayı artmağa başlıdı. Fəttah kişi hamını yanan bazara köməyə getməyə başladı. Camaat başladı suallar yağıdırmağa: niyə yanır, yanğına səbəb nə olub, nə vaxtdan yanmağa başlayıb, haradək yanıb, xəsəret alan çıxdurmuy kimi bir anda bəlkə 20-30 sual yağıdırıldı Fəttah kişisinin üzərinə. O da bir hayla-küylə cavab verirdi ki, deyərdin bəlkə Məmmədqulu kişisinin əvəzindən özi bazzardan gəlir.

Vallah bir kənarda dayanıb hadisəni müşayiət edən, hələ də bir şey anlaşılmayan mən yazıq da Məmmədqulu kişi kimi susmağı üstün tutmuşdum, sakitcə hadisənin necə bitəcəyini gözləyirdim. Burada artıq danışmağın yeri yox idi. Çünkü Fəttah kişi elə bir vəziyyətindən tərəfdən başlıdı. Məmmədqulu kişi heç yerində tərəfmədi də. O vaxta qədər ki, bazara gedənlər qayıdış gəldilər. Yenidən dəstəgah başlandı. Fəttah kişi yenidən düşdü Məmmədqulu kişisinin üstünə ki, ə, sən bizi dolamışan, bəs deyirdin bazzar od tutub yanır? Ə, yekə kişisən, utanırsan, yalan danışırsan? Ə, belə də zarafat olar, bu istidə bizi salısan küçələrə?

yaratmışdı ki, özündən başqa heç kimin səsi eşidilmirdi və elə bir heşir qoparmışdı ki, ta burada başqa nəyise anlatmaq müşkül idi.

Ne isə, bir dəstə adam yiğişdi Fəttah kişisinin başına, üz tutdular bazara, köməyə, Fəttah kişisinin təbirincə desək, yanğına köməye. Yazıq Məmmədqulu kişi isə yerindəcə bayaqdan bəri necə səssizcə dayanmışdısa, o cür də tərəfənmədən durmuşdu. Kişini elə bir tok vurmaşıdu, ne dinir, ne də danışırı. Hərdən nəzərlərini üzümdə gəzdirdir, sanki mənim hadisəyə münasibətini bilmək isteyirdi. İnanın ki, yorğunluqdan kişi danışa bilmirdi.

Məmmədqulu kişi heç yerindən tərəfmədi də. O vaxta qədər ki, bazara gedənlər qayıdış gəldilər. Yenidən dəstəgah başlandı. Fəttah kişi yenidən düşdü Məmmədqulu kişisinin üstünə ki, ə, sən bizi dolamışan, bəs deyirdin bazzar od tutub yanır? Ə, yekə kişisən, utanırsan, yalan danışırsan? Ə, belə də zarafat olar, bu istidə bizi salısan küçələrə?

Yanındakılar da bir tərəfdən başlıdalar: ə, adam qocalıqca ağlı azalar, özünü apara bilmir kimi neçə-neçə cümlələr bir-biriin ardınca sillə kimi çirplı Məmmədqulu kişisinin üzüə. Yazıq nə dindi, ne də danışdı. Ayaq qalxıb başını aşağı saldı, yorğun addımlarla üz tutdu evinə.

İndi təsəvvür edin ki, o gedəndən sonra burada ne səhbətlər baş verdi. Bunu yəqin yaxşı bilərsiniz. Çünkü bəlle hadisələr bizim cəmiyyətdə o qədər baş verir ki, hamı buna alışıqdır.

Ne isə... Səhbət yenidən açıldı. Fəttah kişi yazıq Məmmədqulu kişisinin səhbətini elə nağıl etdi ki, vallah bayaq orada olmasaydım, az qala mən də inanacaqdım...

Sonra nə oldu? Nə olacaq? Fəttah kişisinin odlanmasının səbəbi bilindi. Sən demə Məmmədqulu kişisinin axtarıldığı zəhmət adamlarını bu kişisinin övladları hər gün sehər-sehər yaxalayıb əllerindəki məhsulları ucuz qiymətə alıb bazzardakı alverçilərə baha qiymətə satırlar. Onlar da bir az üstüne qoyub biz yazılıqlara satırlar.

He, indi anladım, Məmmədqulu kişi, bazzar od tutub yanır deyəndə Fəttah kişisinin hay-həşirini. Ancaq bircə onu anlamadım ki, doğrudan da Fəttah kişi səhbəti elə anlamışdı, yoxsa bu bir təşviş idi... Bir də onu anlamadım ki, biz niye Fəttah kişini anlayırıq, amma Məmmədqulu kişini əsla...

Mətanət MƏMMƏDOVA

Prezident İlham Əliyev isə Bakı Forumunda öz sözünü çoxdan deyib və Minsk qrupuna "qudbay" arzularını ünvanlayıb...

Rusyanın Xarici İşler Nazirliyinin mətbuat katibi Mariya Zaxarovanın ABŞ-in dövlət katibinin müavini Karen Donfridin Vaşinqtonun Rusiya ilə ATƏT-in Minsk qrupu çərçivəsində əməkdaşlıq etməye hazır olması ilə bağlı fikirlərini şərh etməsi, eləcə də həmin bəyanatı qeyri-səmimi adlandırması növbəti mümkün ehtimalları öne çıxarı. Misal üçün, Zaxarova xatırladı ki, hələ Donfridin söyüdən bəyanatına qədər, daha dəqiq desək fevralın 24-də ATƏT-in Minsk qrupunun fransız və amerikalı həmsədrleri Rusiyadan olan həmkarları ilə kontaktlarını

ATƏT-in Minsk qrupu ölüm, ABS dirilmək istəyir, Rusiya rədd edir

birtərəfli qaydada pozduqlarını bəyan ediblər və həmin bəyanatlarına heç bir izahat verməyiylər. Zaxarovanın sözlərinə görə, bu bir çox hallarda ATƏT-in Minsk qrupuna vurulan ağır və düzəldilməyəcək zərbədir.

Rusiya da Azərbaycanın dalınca açıq-aydın şəkildə nümayiş etdi ki, ATƏT-in Minsk qrupuna geri dönüş yoxdur

"Bu kimi məsuliyyətsiz fəaliyyətlərin bir daha təkrar olunmayacağına zəmanət veren yoxdur. Heç nəyin baş vermediyi görüntüsünü yaratmaq da sadəcə alınmayacaq. Yeni reallıqları nəzəre almağa ehtiyac var", deyə Rusiya XİN-nin resmisi bildirib. Və...

Və artıq fakt bundadır ki, Rusiya da Azərbaycanın dalınca açıq-aydın şəkildə nümayiş etdi ki, ATƏT-in Minsk qrupuna geri dönüş yoxdur. Prezident İlham Əliyev Bakı Forumunda öz sözünü dedi və Minsk qrupuna "qudbay" arzularını ünvanlandı...

Ancaq daha bir maraqlı məqam budur ki, əslində amerikalılara da ATƏT-in Minsk qrupu ele də ehəmiyyətli deyil. ABŞ-da da anlayırlar ki, Azərbaycan Prezidenti İlham

Əliyev və xalqı həmin formatı rədd edəcək.

Donfrid ABŞ-in Rusiya ilə ATƏT-in Minsk qrupu çərçivəsində əməkdaşlıq edə biləcəyi ilə bağlı bəyanatını səsləndirirək əslində Moskvani təxribata çəkməyə və Zaxarovanın verəcəyi cavabı almağa çalışıb.

Bundan əlavə, Qərb Ermənistən-Azərbaycan gündəmində yalnız Avropa İttifaqının vasitəciliyi ilə təqdim olunur, üstəlik həmin vasitəciliğin Vaşinqton tərəfindən dəsteklənir. Bu baxımdan, görünən daha bir məsələ budur ki, Karen Donfrid ABŞ-in Rusiya ilə ATƏT-in Minsk qrupu çərçivəsində əməkdaşlıq edə biləcəyi ilə bağlı bəyanatını səsləndirirək əslində Moskvani təxribata çəkməyə və Mariya Zaxarovanın verəcəyi cavabı almağa çalışıb və bu cavabı alıb da. ABŞ həmin vasitə ilə ictimai rəye və xüsusişlə erməni hökumətinə göstərməyə çalışıb ki, siz - yeni ermənilər Minsk qrupunu isteyirsiniz, amma müttəfiqiniz olan Rusiya bu isteyinizi blok qoyur. Ona görə də gedin evvelcə onlarla razılışdırın. Beləliklə, ABŞ həmin məsələdə yaxasını kənara çekməklə özünü

təmizə çıxarmağı bacarıb.

Erməni diplomatiyası eyniadlı oyunda sirk küçüyü rolunu alıb

Ancaq sözügedən fonda ən rüsvayıçı görünən məhz erməni diplomatiyası və onun başında dayanan Ermənistən XİN rəhbəri Ararat Mirzoyandır. Hətta belə desək, bu şəxs eyniadlı oyunda sirk küçüğünü rolunu alıb.

Fəqət, buna baxmayaraq və Rusyanın da ATƏT-in Minsk qrupunu rədd etməsinə rəğmən, Ermənistən batarkən yapışığı saman çöpündən - yeni Minsk qrupundan nə isə əla biləcəyini düşünür və bu mövzunun Paşinyan-Mirzoyan və Donfrid tərəfindən davam etdiriləcəyini bəri başdan ehtimal etmək mümkündür. Etdirməyinə etdirsinlər, amma həmin mövzunun bir daha reallaşacağını indidən anlasınlar, əlbəttə ki, anlamığa cəhd göstərsələr...

Rövşən RƏSULOV

"Öz ağılları ilə siyaset qurmaq istəyirlər"

“Son günlər erməni təxribatlarının artması təsdiyi deyil. Bir neçə gündür Ermənistən ərazisindəki məntəqələrdən Laçın və Kəlbəcərin yaşayış məntəqələri atəşə tutulur. Doğrudur, bizim vətəndaşlar hələlik orada yaşamasada, orada ordumuz var, həmçinin quruculuq işləri gedir. Bu zaman da onların hayatı üçün ciddi təhlükə yaranır”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Cümşüd Nuriyev deyib.

"Ermənilər iddia edir ki, guya onların xəyallarını Azərbaycan və Rusiya prezidentləri məhv edib. Bəyənnamənin digər bəndlərinə de fikir verirlər və onları xüsusilə Azərbaycanla Rusiya arasında hərbi əməkdaşlıq barədə razılıq narahat edir. Onlar bəyanname ilə tanış olduqdan sonra anlayıblar ki, Azərbaycan Ermənistənla bağlı olan bütün məsələləri Rusiya ilə həll edib. Burada kommunikasiyaların açılması ilə bağlı bəndi Paşinyana müraciət kimi göstərirlər.

Qarabağ erməniləri Hərəkatının rəhbəri sülhdən danışdı!

Qarabağ erməniləri Hərəkatının rəhbəri Artur Ağacanov: "Zəngəzur dəhlizi nə qədər tez açılسا bir o qədər də Ermənistən vətəndaşları, həmçinin Azərbaycan vətəndaşları hesab edilən Qarabağ erməniləri üçün yaxşı olacaq"

Məlum olduğu kimi, 16-18 iyun tarixlərində Bakıda, Nizami Gəncəvi adına Beynəlxalq Mərkəzdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin iştirakı ilə keçirilən Qlobal Bakı Forumunda geniş xarakterli nitqi zamanı dövlətizimizin başçısı bir sıra müüm aspektləri əhatə edən məsələlərə toxundu və qeyd etdi ki, dünyadaki yeni ya-naşmalardan bəhs edərən öten ilin noyabrında Gülvüstan sarayında keçirilən görüşdən sonra biz dünyadakı dəyişiklikləri aydın şəkildə görməkdəyik. "Dəyişiklər fundamentaldır", deyə vurğulan ölkə başçımız baş verən hadisələr haqqında proqnozların verilməsinin hələ ki, mümkün olmadığını deyib və bəyan edib ki, bundan sonra dönyaın başqa cür olacağından aydın görünmekdədir.

SİA xəbər verir ki, mövzu ilə bağlı Qarabağ erməni-

ləri Hərəkatının rəhbəri Artur Ağacanov "İnrefax-Azərbaydjan"ə maraqdoğurucu münasibətini açıqlayıb və o ilk növbədə bildirib ki, global beynəlxalq tədbirdə Ermənistən nümayəndələri iştirak etməyiblər. "Hansı ki, onlar (Ermənistən nümayəndələri) Forumda bir çox maraqlı və səmərəli məsələləri eşidə bilərlər, belə ki, Bakı Forumunda 53 ölkənin 400 nümayəndəsi, o cümlədən, bir sıra ölkələrin fealiyyətdə olan dövlət və hökumət rəhbərləri, eks-prezidentləri və eks-baş nazirləri iştirak ediblər", Ağacanov bildirib.

Qarabağ erməniləri Hərəkatının rəhbəri qeyd edib ki, həmin vaxt Azərbaycanın, Ermənistən və Rusyanın baş nazirlərinin müavinləri Cənubi Qafqazda kommunikasiyaların açılması üzrə işçi qrupunun həmsədləri çərçivəsində 25-ci

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan 30 ildir ki, bu təxribatlara alışır: "Azərbaycanla Ermənistən arasında hər hansı razılışma gündəmə gələndə çox ciddi təxribatlar törədilir. Bunun arxasında duran və bizi sevmeyərək Ermənistəni dəstekleyən qüvvələr var. Amma Ermənistən daxilində da çox ciddi depressiya yaranıb. Son günlər Ermənistən mətbuatında Azərbaycanla Rusiya arasında bağlanmış əməkdaşlıq haqqında ikitərəfli bəyanname çox ciddi müzakirələrə səbəb olub. Ermənilər bəyənnamənin bağlanmasından 4 ay sonra başa düşübələr ki, 11-ci bəndə qeyd olunur ki, Azərbaycan və Rusiya öz ərazisində olan təxribatçı qüvvələrə qarşı birgə fealiyyət göstərəcək".

Politoloq sözlərinə belə davam edib:

Ayşən Veli

Rövşən RƏSULOV

Heydər Əliyevin gənclər siyasəti: keçmişdən bu günə

Ulu öndərimizin bütün həyat və fəaliyyəti xalqımızın fıravan gələcəyinin əsasını qoymağa xidmət edib

1993-cü ilin may-iyununda ölkədə icimai-siyasi böhranın yaranması, vətəndaş müharibəsi təhlükəsinin mövcudluğu o zamankı ölkə rəhbərliyini Heydər Əliyevi rəsmən Bakıya dəvət etməyə məcbur etdi. Heydər Əliyev 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçildi, iyulun 24-də isə Milli Məclisin qərarı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətlərini həyata keçirməyə başladı.

1993-cü il oktyabrın 3-də ümumxalq referendumu nticəsində Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. O, 1998-ci il oktyabrın 11-də keçirilən seçkilərdə səslerin 76,1 faizi toplayaraq, yenidən Azərbaycanın Prezidenti seçildi. 2003-cü il 15 oktyabrdə keçirilən prezident seçkilərində Heydər Əliyev səhhətində yaranmış problemlərlə əlaqədar seçkilərdə iştirak etməkdən imtina etdi və namizədiyini Azərbaycanın indiki Prezidenti İlham Əliyevin xeyrinə geri götürdü.

Ulu öndərimizin Azərbaycan xalqına ən böyük xidmətlərindən biri də onun gələcəyimizə verdirdi təhfələrdir. Heydər Əliyevin elmə, təhsilə, mədəniyyətə və sair sahələrə verdiyi ən çox böhrələri verib. Ümummilli liderimiz daim məktəbliləri, tələbələri, ümumiyyətlə yeniyetmə və gəncləri diqqətdə saxlayıb, onların inkişafı üçün əlindən gələni edib.

Bugünkü müstəqil dövlətçiliyimizin üzərində bərqərar olduğu dayaqlarından biri də Azərbaycan gəncliyidir. Gənclərimizin əsili Azərbaycan vətəndaşı kimi formalaşmasında, ümummilli lider Hey-

dər Əliyevin danılmaz əməyi, misilsiz xidmətləri var. Ulu öndərin zəngin və möhtəşəm dövlətçilik fəaliyyətində gənclər siyasəti hər zaman xüsusi yer tutub. Hələ keçən əsrin 70-80-ci illərində müdrik rəhbərin göstərişi ilə yüzlərə azərbaycanlı gənc keçmiş SSRİ-nin aparıcı ali məktəplerinə, müxtəlif ixtisaslar üzrə təhsil almağa göndəriliyti. Heydər Əliyev ölkədə gənclər siyasətinin düzgün aparılmasına ciddi diqqət yetirən bir siyasetçi kimi tezliklə bu vəziyyəti aradan

vüsət alıb. Bakıda Dünya və Avropanın birinciliklərinin keçirilməsi ölkəmizin idman şöhrətindən, müxtəlif yarışlarda qazanılan çoxsayılı mükafatlar isə gəncliyə qayğıdan, onlar üçün yaradılmış gözəl şəraitdən sonraq verir.

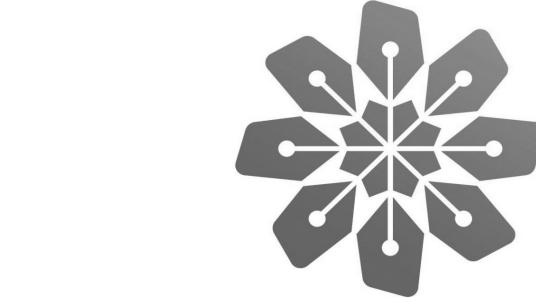
Gənclər siyasetinin formalşdırılmasında və həyata keçirilməsində gənclərin iştirakı, gənclər təşkilatlarına dövlət yardım, gənclər ailələrə dövlət yardım, gənclərin məşğulluğunun təmin edilməsi, gənclərin sağlamlığının qorunması və fizi ki inkişafı, istedadlı gənclərə dövlət qayğısı, gənclərin mənəvi-əlaqı tərbiyəsi və mədəni həyadada iştirakı" kimi prinsiplər əsas tutulur.

Ulu öndərimiz deyirdi: "biz dövlətin və cəmiyyətin idarə edilməsində gənc nəslin qüvvəsinə arxalanacaq, onların imkanlarından maksimum istifadə edəcəyik." Müasir Azərbaycanın memarı Heydər Əliyev Azərbaycan gənclərinə inanırdı və O, 1998-ci il ölkə gəncləri ilə görüşündə bunu dile getirərək deyirdi: "Əziz övladlar! Sizin kimi gəncləri olan, gələcəyi

olan Azərbaycan basılmazdır, sarılmazdır! Meni hədsiz sevindiren odur ki, Azərbaycanın geleceyini möhkəm əllərdə saxlaya bilən, Azərbaycanı daim bütün bələlərden qoruya bilən, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini, demokratik dövlətini qoruya bilən gənciyi var. Bular sizlərsiniz, əziz övladlar!"

Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə təhsil ocaqlarında yüksək standartlara uyğun maddi-texniki bazanın yaradılması, müasir tədris prosesinin tətbiq edilməsi üçün təxirəsizlənməz tədbirlər həyata keçirilib. Dövlət vəsaiti hesabına müasir tələblərə cavab verən məktəbler tikilib, tədris müəssisələri yeni avadanlıqlarla, kompüterlərlə təchiz edilib.

Ulu öndərin gənclər siyasetində idmanın və mədəniyyətin inkişaf etdirilməsi və onun kütləviliyinin artırılması mühüm yer tutur. Ölkə başçısının ardıcıl səyləri sayəsində Azərbaycan dünyanın qabaqıl idman ölkəsinə çevrilib. Respublikamızda beynəlxalq standartlara cavab verən idman komplekslərinin tikintisi bu gün geniş

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Gənc nəslin milli mənlik şüurunun inkişaf etdirilməsi və vətənpərvərlik hissələrinin tərbiyəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

niyyət, ədəbiyyat və incəsənet xadimlərinin zəngin həyat yolunun öyrənilməsinə böyük diqqət yetirili. Qürurla demək olar ki, bu gün Azərbaycan gəncliyi üzərinə götürdüyü vəzifənin öhtəsində layiqcılara gəlməyə çalışır və bunu bacarı: onların uğuru beynəlxalq konfranslardan, dövlət və hökumət qurumlarından, ölkələrəsən debat, intellektual bilik yarışlarından eśidilir. Azərbaycan həqiqətərinin müsiqisini, ədəbiyyatını, rəqsini, folklorunu, metbəxini, milli-mənəvi dəyerlərini dönya mütəxəssislərindən ölkələrində təbliğ edən gənclər, bütün səy və bacarığı ilə dövlətçilik enənlərimizi tanıdaraq, dünya içtimaiyyəti tərefindən sevilmesinə nail olur. İndi əsas amal bu günə kimi formalaşan gənclər ordusunu heç bir itki vermədən gələcəyə aparmaqdır. Şübəsiz, bu, belə də olacaq. Çünkü Azərbaycan gəncliyi ölkə Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə sabah-yeni uğurlara imza atmağa daha yaxındır.

Ösəsini Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin qoymuğu, Azərbaycanı uğurlu gələcəyə aparan siyaset bu gün onun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev tərefindən davam etdirilir. Dövlət başçısı gəncləri aparıcı qüvvəyə çevirmək və onların sosial-iqtisadi problemlərin həllini temin etmək məqsədile 2005-2009-cu illəri əhatə edən "Azərbaycan gəncliyi" dövlət programını təsdiq etmişdi. Dövlət quruculuğunda gənclərin iştirakına şərait yaradılması, gənc ailələrə kömək göstərilməsi, qaçqın və məcburi köçkünlərindən olan yeniyetmə və gənclərin hüquqlarının qorunması, sosial problemlərin həlli, gənclərin herbi vətənpərvərlik tərbiyəsi dövlət programının əsasını təşkil edir.

Məhz bu gənclər siyaseti 2020-ci ilin payızında- 2-ci Qarabağ müharibəsində öz sözünü təzəzzül vətənpərvər və dövlətçi gənclərimiz vətənimizin Ermenistan tərefindən işğal olunmuş Qarabağ bölgəsini düşməndən azad etdi. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında bütün gənclər ölkəmizin xoşbəxt gələcəyi üçün birləşib.

Bu gün Azərbaycanda gedən proseslər göstərir ki, Heydər Əliyevin əsasını qoymuğu "böyük gələcək" siyaseti artıq öz bəhrələrini verir. O, fenomenal bir şəxsiyyət kimi öz xalqını tarixin sınaqlarından üzüağ çıxardı və Azərbaycan dövlətini məhv olmağa qoymadı. Azərbaycan xalqı öz böyük xilaskarını heç vaxt unutmayacaq.

Ibrahim Cəfərov

Yayda hansı xəstəliklər baş qaldırır?

HƏKİM AÇIQLADI

Bakterial səbəbli qastroenteritlər: Əsasən E.Coli, Salmonellalar, Campilobakteriya, Şigellalar tərəfindən töredilir. Qida zəhərlənmələrinə bağlı ortaya çıxan qastroenteritlər də bakterial qastroenteritlərdür.

Həkim sözlərinə belə davam edib: "Virusların səbəb olduğu qastroenteritlər: Rotavirus, Adenovirus, Norovirus kimi virusların səbəb olduğu bağırsaq infeksiyalarıdır. Uşaqlarda müşahidə olunan ishalların böyük qismi virus mənşəlidir.

Əlamətləri:
Sulu ishal
Ürəkbulanma, qusma
Qarında ağrı
Temperatur

"Manchester Yunayted"in futbolçusu Cristiano Ronaldo karyerasını Almaniyada davam etdirə bilər. Qol.az AS-a istinadən xəbər verir ki, "Bavariya"nın 37 yaşlı hücumunu transfer etməsi mümkündür. Bildirilib ki, Robert Lewandowski bu yay klubu tərk edəcəyi halda bu variant nəzərdən keçirilir.

"Keçi südü inək südünə nisbatən daha faydalıdır. Ona görə ki, qida dəyəri baxımından keçi südü inək südündən daha zəngindir". Bu fikirləri SIA-ya açıqlamasında qida üzrə baş mütəxəssis Ağa Salamov bildirib.

O qeyd edib ki, keçi südündə vitamin və minerallar daha çoxdur: "Eyni zamanda, keçi südü kalsiumla da zəngindir. Bu da uşaqlara verilə bilən ən gözəl qidalıdır. Uşaqların sümüklerinin formalasmasına müsbət təsir edir. Keçi südü həmçinin yaşılış üçün də faydalıdır. Yaşlılarda sümük ərimə prosesinin qarşısını alır. Yaşlı nəsilə oynaq boşalmalarının, eşmenin qarşısını alır. Belə bir fikir ortaya çıxır ki, bəs süd içərkən integrasiya yaranır axı. Qeyd edə bilərik ki, bu, inək südünə aiddir. Cüntki inək südündə laktosferinin səviyyəsi yüksəkdir və bunun həzm olunması laktoz emzimini ehtiyac var.

Keçi südündə laktoz şəkəri səviyyəsi aşağı olduğuna görə, bu süddən rahat şəkildə istifadə etmək mümkündür. Bağırsaq floriyası üçün də keçi südü inək südündən daha faydalıdır. Qida dözümsüzlüyüne səbəb olmur".

Abutel İlhamqızı

Keçi südünün faydaları nədir?

**Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev**

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.
Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
"ƏLİNCE" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə biler.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 3220

Alımlar sağlam bir yuxu üçün ən optimal vaxtı təyin etdi

Alimlərdən ibarət olan beynəlxalq bir araşdırma qrupunun European Heart Journal-nal-da nəşr etdirdiyi tədqiqat işində, insanın sağlığını üçün ən uyğun yuxu müddətinin 6 ilə 8 saat arasında olması qeyd olunub.

İnsan sağlığı üçün ən uyğun yuxu müddətini müəyyənləşdirməyi qarşısına məqsəd qoyan müşahidələr, təxminən 8 il çəkib. 35-70 yaş arasında 116 mindən artıq insmanın yuxu qeydiyyat dəftərlərini təhlil edən mütəxəssislər, həddindən artıq yuxunun ürək-damar xəstəliklərdən ölüm riskinin artması ilə əlaqəli olduğu nəticəsini eldə ediblər.

Araşdırma çərçivəsində yuxusu 8-9 saat arasında gedən insanların ölüm riskinin təkəlif edilən saat aralarında yatan insanlara nisbətən 5% artlığı məlum olub. 9-10 saatlıq yuxunun ciddi xəstəliyə yoluxma riskini 7%, 10 saatdan artıq yuxu bu riski 41%-ə qaldırığı müəyyənəşdirilib.

Alımlar hesab edir ki, gecələr 6 saatdan az yatan insanlarda bəzi hallarda gündüz yuxusu da ürək-damar xəstəliklərinin inkişafına təkan verir. Digər tərəfdən, ekspertlər əksər hallarda gündüz yuxusunun gecə əşkik qalan saatları bərpa etdiyi üçün dəyərlərin normallaşmasını təmin etdiyini qeyd edir.

